EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.9.2023
COM(2023) 512 final

2023/0311 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om inrättande av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning

(Text av betydelse för EES)

{SEC(2023) 305 final} - {SWD(2023) 289 final} - {SWD(2023) 290 final} -
{SWD(2023) 291 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Europeiska unionen (EU) bygger på värdena människans värdighet, frihet och respekt för de mänskliga rättigheterna och verkar för att bekämpa diskriminering, inbegripet på grund av funktionsnedsättning, i enlighet med fördraget om Europeiska unionen, fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*).

EU-medborgares rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom Europeiska unionen är en av EU:s största framgångar och en viktig motor för vår ekonomi.

EU och samtliga medlemsstater är parter till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (*konventionen*). Syftet med konventionen är att främja, skydda och säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning och att främja respekten för deras inneboende värde. Konventionen innehåller skyldigheter för konventionsstaterna att erkänna rätten för personer med funktionsnedsättning till fri rörlighet på lika villkor som andra. Konventionsstaterna uppmanas också att vidta effektiva åtgärder för att säkerställa personlig rörlighet med största möjliga oberoende för personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att underlätta den personliga rörligheten för personer med funktionsnedsättning på det sätt och vid den tidpunkt som de väljer, samt till en rimlig kostnad.

I den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen i Göteborg den 17 november 2017[1], föreskrivs att alla, oavsett funktionsnedsättning, har rätt till lika behandling och möjligheter när det gäller tillgång till varor och tjänster som erbjuds allmänheten (den tredje principen). I den europeiska pelaren för sociala rättigheter erkänns dessutom att personer med funktionsnedsättning har rätt till tjänster som hjälper dem att delta i samhället (princip 17). I handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter hänvisas till stora hinder som personer med funktionsnedsättning fortfarande stöter på, vilka berörs närmare i strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030.

Personer med funktionsnedsättning som har fått sin funktionsnedsättning bedömd och erkänd av de behöriga myndigheterna i en medlemsstat beviljas ofta särskilda villkor eller positiv särbehandling när det gäller tillgång till en rad olika tjänster, verksamheter och faciliteter, även när dessa inte tillhandahålls mot ersättning i den medlemsstaten, och oavsett om de tillhandahålls av offentliga myndigheter eller privata operatörer, på grundval av nationella eller lokala regler/rättsliga skyldigheter, och ofta på frivillig basis (särskilt av privata aktörer).

Den vanligaste formen av särskilda villkor eller positiv särbehandling erbjuds eller tillhandahålls i förhållande till offentliga och privata transporter, parkeringsplatser, kulturevenemang (t.ex. museer), fritids- och idrottscentrum eller relaterade tjänster samt nöjesparker och turism. Det kan röra sig om fritt tillträde, nedsatta avgifter, sänkta tullar och avgifter för vägar/broar/tunnlar, prioriterat tillträde, personlig assistans, stöd (t.ex. tillgång till punktskrift och ljudguider), tillhandahållande av hjälpmedel, utökad parkering eller

[1] Interinstitutionell proklamation av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, EUT C 428, 13.12.2017, s. 10.

reserverade (parkerings-)platser[2]. När det gäller persontransporttjänster får personliga assistenter eller andra personer som medföljer eller hjälper personer med funktionsnedsättning resa kostnadsfritt och med sittplats, om det är praktiskt möjligt, bredvid personen med funktionsnedsättning eller personen med nedsatt rörlighet[3]. Positiv särbehandling och särskilda villkor erbjuds även vid tillgång till verksamheter eller faciliteter som inte tillhandahålls mot ersättning.

Personer med erkänd funktionsnedsättning i den medlemsstat där de är bosatta som reser till en annan medlemsstat kan dock stöta på svårigheter med att ta del av särskilda villkor eller positiv särbehandling som erbjuds eller tillhandahålls i den medlemsstat de besöker, ofta på grund av bristande erkännande av det intyg om funktionsnedsättning som utfärdats av den medlemsstat där de är bosatta.

Utöver de fysiska och andra hindren för tillträde till både offentliga och privata utrymmen är höga resekostnader en viktig faktor som avskräcker många personer med funktionsnedsättning från att resa[4], eftersom de även har särskilda behov som gör deras resekostnader högre än för personer utan funktionsnedsättning[5]. I Eurostats enkätundersökning om personer som inte deltar i turism bekräftas att för befolkningen i allmänhet är ekonomiska skäl ett viktigt argument för att inte resa; 44,83 % av den totala befolkningen deltog inte i turism ”av ekonomiska skäl” 2019[6]. Personer med funktionsnedsättning löper större risk att drabbas av fattigdom än personer utan funktionsnedsättning. På EU-nivå riskerade omkring 21,1 % av personer med funktionsnedsättning i åldern 16 år och äldre att drabbas av fattigdom 2021, jämfört med 14,9 % av personer utan funktionsnedsättning. Andelen för alla personer i åldern 16 år och äldre var 16,4 %.

Att behöva hantera rättsosäkerhet och potentiella merkostnader kan försämra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att fullt ut och effektivt utöva sin rätt till fri rörlighet.

För många med funktionsnedsättning är privat bil den bästa eller enda möjligheten att ta sig runt på egen hand. Möjligheten att parkera så nära resmålet som möjligt och tillgången till reserverade eller förstorade parkeringsplatser för personer med funktionsnedsättning är avgörande för att stödja deras oberoende och underlättar utövandet av rätten till fri rörlighet. EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning skapades genom rådets rekommendation från 1998[7] om en enhetlig gemensam EU-modell/ett enhetligt gemensamt

---

2 För fler exempel, se bilaga 6.4 ”Mapping of services providing preferential conditions in the EU” (Kartläggning av tjänster som tillhandahåller förmånliga villkor i EU), konsekvensbedömning, SWD(2023) 289.

3 Se exempelvis artikel 23.1 a och b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/782 av den 29 april 2021 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer, EUT L 172, 17.5.2021, s. 1.

4 Resultat från slutrapporten på grundval av en enkätundersökning riktad till civilsamhällesorganisationer på EU-nivå: Shaw och Coles, ”Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey”, 25(3) *Tourism Management* (2004) 397–403, Eugénia Lima Devile och Andreia Antunes Moura (2021), ”Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process”.

5 McKercher och Darcy (2018), ”Re-conceptualizing barriers to travel by people with disabilities”, *Tourism Management Perspectives*, 59–66.

6 Eurostats databas, tour_dem_npsex. Finns på https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tour_dem_npsex/default/table?lang=en. Det senaste tillgängliga året för denna information är 2019.

7 Rådets rekommendation av den 4 juni 1998 om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning (98/376/EG), EGT L 167, 12.6.1998, s. 25, anpassad genom rådets rekommendation av den 3 mars 2008 med anledning av Republiken Bulgariens, Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken

EU-format och är ett av de mest synliga och viktiga resultaten av EU:s politik för personer med funktionsnedsättning. Parkeringstillståndet används i stor utsträckning av samtliga medlemsstater. Trots detta har emellertid innehavarna av det enhetliga EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning svårt att använda det på grund av osäkerhet kring de beviljade rättigheterna och ett begränsat erkännande av tillståndet vid resor till andra medlemsstater, och böter kan åläggas trots uppvisande av EU-parkeringstillståndet. Nationella skillnader i format och utformning samt genomförandet av EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning hindrar dessutom dess användning, ökar (den rättsliga) osäkerheten och ger upphov till förfalskningsrisker eller bedrägliga handlingar samt verkställighetsproblem[8].

I detta initiativ fastställs därför ramen, reglerna och de gemensamma villkoren, inklusive en gemensam enhetlig modell, för ett EU-intyg om funktionsnedsättning som bevis på erkänd funktionsnedsättning och ett EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning som bevis på deras erkända rätt till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning (*parkeringsrättigheter*). Syftet med initiativet är att stödja tillgång på lika villkor i alla medlemsstater för innehavare av EU-intyget om funktionsnedsättning eller EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning till särskilda villkor eller positiv särbehandling i förhållande till tjänster, verksamheter och faciliteter, även när dessa inte tillhandahålls mot ersättning, samt parkeringsvillkor respektive parkeringsmöjligheter.

Ett ömsesidigt erkännande av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning bör underlätta för och garantera att personer med funktionsnedsättning som reser till eller besöker en annan medlemsstat kan utöva sin rätt att erhålla och åtnjuta särskilda villkor och/eller positiv särbehandling som erbjuds av privata aktörer eller offentliga myndigheter när det gäller tillgång till tjänster, verksamheter och faciliteter, även när dessa inte tillhandahålls mot ersättning, samt tillgång till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning, utan diskriminering på grund av nationalitet eller bosättningsort, på samma villkor som de som föreskrivs för nationella intyg, tillstånd eller andra formella handlingar som erkänner deras funktionsnedsättning och har utfärdats av de behöriga myndigheterna i värdlandet.

Inrättandet av en ram med regler och gemensamma villkor för både EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning kommer att bidra till ett effektivare och mer inkluderande deltagande och inkludering i samhället av personer med funktionsnedsättning.

Förslaget om att skapa ett EU-intyg om funktionsnedsättning är ett av flaggskeppsinitiativen i strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030[9]:

”Kommissionen kommer att föreslå att ett EU-intyg om funktionsnedsättning införs senast i slutet av 2023 vilket ska vara giltigt i alla medlemsstater. Kommissionen kommer att bygga vidare på erfarenheten av det pågående pilotprojektet avseende EU-intyget om funktionsnedsättning i åtta medlemsstater och på EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning.”

Avsikten att lägga fram ett förslag om ett EU-intyg om funktionsnedsättning fastställdes även i meddelandet om konferensen om Europas framtid – *Från vision till konkreta åtgärder*[10] –

Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Rumäniens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till Europeiska unionen, EUT L 63/43, 7.3.2008.

8 För mer information, se bilaga 6.3, ”Implementation analysis of the EU Parking Card for persons with disabilities” (Genomförandeanalys av EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning) i konsekvensbedömningen, SWD(2023)289.

9 COM(2021) 101.

och hänvisades till av kommissionens ordförande Ursula von der Leyen i hennes tal om tillståndet i unionen 2022[11]. Initiativet är en del av kommissionens arbetsprogram 2023 – *En beslutsam och enad union*[12].

Europaparlamentet efterlyste ett sådant intyg i tre resolutioner. I sin resolution av den 18 juni 2020 om EU:s handikappstrategi efter 2020[13] uppmanade Europaparlamentet kommissionen att utvidga det befintliga pilotprojektet avseende EU-intyget om funktionsnedsättning och se till att EU:s parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning iakttas till fullo i alla medlemsstater. Europaparlamentet välkomnade planen att lägga fram ett initiativ om ett EU-intyg om funktionsnedsättning som ska erkännas i alla medlemsstater, i syfte att utöka pilotprojekten avseende EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning, i sin resolution av den 7 oktober 2021 om skyddet av personer med funktionsnedsättning genom framställningar[14]. Europaparlamentet förespråkade i sin resolution av den 13 december 2022 om lika rättigheter för personer med funktionsnedsättning[15] ett rättsligt bindande och ambitiöst initiativ som omfattar en rad olika områden utöver kultur, fritid och idrott.

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén antog också ett stödjande förberedande yttrande[16] om EU-intyget om funktionsnedsättning, där den med avseende på EU-parkeringstillståndet erkände vikten av att uppdatera lagstiftningen om harmonisering av tillståndets egenskaper, utfärdandeförfaranden och funktionssätt.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Detta initiativ bygger på två befintliga instrument.

När det gäller EU-intyget om funktionsnedsättning grundar sig förslaget på det relaterade **pilotprojektet**, vars tillämpningsområde utvidgas till att omfatta alla medlemsstater, med ett bredare spektrum av olika politikområden – inte bara tjänster, utan även verksamheter och faciliteter, även när dessa inte tillhandahålls mot ersättning. Pilotprojektet genomfördes på frivillig basis i åtta medlemsstater (Belgien, Cypern, Estland, Finland, Italien, Malta, Rumänien och Slovenien) under 2016–2018, och intyget fortsatte att gälla även efter projektets slut. Genom pilotprojektet infördes ett gemensamt format för ett intyg om funktionsnedsättning för ömsesidigt erkännande på frivillig basis i de åtta deltagande medlemsstaterna (enligt deras respektive nationella behörighetskriterier, regler, rutiner och förfaranden) för tillgång till förmåner och tjänster på områdena kultur, fritid, idrott och – i vissa länder – transport[17] vid resa till ett av de deltagande länderna. Nationella tjänsteleverantörer inom dessa sektorer kunde välja att ansluta sig till intygssystemet. Det förmånspaket som tillhandahölls i varje medlemsstat berodde på antalet och typen av deltagande tjänsteleverantörer. Efter att ha anslutit sig till intygssystemet var tjänsteleverantörerna skyldiga att erbjuda samma förmåner som de erbjöd personer med funktionsnedsättning som var medborgare i medlemsstaten till innehavare av intyget från

---

10 COM(2022) 404 final, 17.6.2022, bilagan, del 5: ”Värden och rättigheter, rättsstatsprincipen, säkerhet”.

11 Tillståndet i Europeiska unionen 2022, avsiktsförklaring, 14 september 2022.

12 COM(2022) 548 final, 18.10.2022, bilaga 1 del 43 under rubriken ”En ny satsning på demokrati i Europa”.

13 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0156_SV.html.

14 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0414_SV.pdf.

15 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0435_SV.html.

16 SOC/765, 27.4.2024.

17 Privata transporter (CY, FI och MT) eller kollektivtrafik (FI och SI).

andra deltagande medlemsstater. Medlemsstaterna var tvungna att föra register över de tjänster som tillhandahölls inom systemet och uppdatera det regelbundet.

EU-pilotprojektet visade tydligt fördelarna för personer med funktionsnedsättning beträffande tillgången till tjänster på områdena kultur, fritid, idrott och i vissa fall transport, och främjade under en kort period dessa personers gränsöverskridande rörlighet inom EU. I en studie från 2021 där man bedömde genomförandet av pilotprojektet avseende EU-intyget om funktionsnedsättning och tillhörande fördelar[18] bekräftades dessutom intygets EU-mervärde och potentialen för större insatser.

Jämfört med pilotprojektet (som omfattade fyra sektorer och [nationellt utarbetade] förteckningar över ”deltagande leverantörer” i en offentlig databas) skiljer sig den underliggande logiken i detta lagstiftningsförslag. Genom att säkerställa ett ömsesidigt erkännande av EU-intyget om funktionsnedsättning i alla medlemsstater syftar detta lagstiftningsförslag till att ge innehavare av intyget som reser till eller besöker en annan medlemsstat tillgång på lika villkor till befintliga särskilda villkor eller positiv särbehandling i förhållande till ett stort antal tjänster, verksamheter och faciliteter, även när dessa inte tillhandahålls mot ersättning. Denna strategi bör avsevärt minska den administrativa börda som medlemsstaterna upplevde under pilotprojektet i samband med behovet av att underhålla och uppdatera databaser över tjänsteleverantörer som godtar EU-intyget om funktionsnedsättning.

När det gäller EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning kommer initiativet att ersätta det system som infördes genom rådets rekommendation 98/376/EG[19], vilket innehöll en frivillig EU-modell för parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning och underlättade erkännandet av parkeringstillståndet i medlemsstaterna. Särskilda nationella tillägg till eller avvikelser från den rekommenderade modellen har lett till en mängd olika tillstånd[20], vilket hindrar deras gränsöverskridande erkännande samt tillgången för personer med funktionsnedsättning till särskilda parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter vilka är reserverade för personer med funktionsnedsättning som innehar ett ”lokalt” parkeringstillstånd. Rådets rekommendation har heller inte uppdaterats för att återspegla utvecklingen inom teknik och digitalisering, eller för att hjälpa medlemsstater som har problem med bedrägerier och förfalskning av intygen att hantera dessa.

Genom förslaget införs gemensamma regler och villkor för utfärdandet av EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning och en gemensam mall för tillståndet som ska tillämpas av alla medlemsstater och som ersätter alla befintliga nationella parkeringstillstånd.

För att garantera likabehandling med EU-medborgare är det dessutom kommissionens avsikt att lägga fram en separat rättsakt som utvidgar tillämpningsområdet för detta förslag till

---

18 https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-sv.

19 Rådets rekommendation av den 4 juni 1998 om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning (98/376/EG), EGT L 167, 12.6.1998, s. 25, anpassad genom rådets rekommendation 2008/205/EG med anledning av Republiken Bulgariens, Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Rumäniens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till Europeiska unionen, EUT L 63, 7.3.2008, s. 43.

20 För mer information, se bilaga 6.3, ”Implementation analysis of the EU Parking Card for persons with disabilities” (Genomförandeanalys av EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning) i konsekvensbedömningen, SWD(2023)289.

tredjelandsmedborgare som lagligen vistas eller är bosatta på en medlemsstats territorium och som har rätt att resa till andra medlemsstater i enlighet med unionslagstiftningen.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Detta initiativ syftar till att göra det lättare för personer med funktionsnedsättning som reser till eller besöker en annan medlemsstat att åtnjuta tillgängliga särskilda villkor och/eller positiv särbehandling vid tillgången till tjänster, verksamheter och faciliteter, även när dessa inte tillhandahålls mot ersättning, på lika villkor som personer med funktionsnedsättning som är bosatta i medlemsstaten, vilket underlättar utövandet av deras rätt till fri rörlighet inom EU.

När det gäller tjänster som normalt tillhandahålls mot ersättning på den inre marknaden kompletterar detta förslag direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden[21]. Det kompletterar dessutom den europeiska rättsakten om tillgänglighet (direktiv (EU) 2019/882)[22] och direktivet om webbtillgänglighet (direktiv (EU) 2016/2102)[23] som syftar till att undanröja och förebygga hinder till följd av avvikande tillgänglighetskrav i medlemsstaterna.

Förslaget kompletterar och skulle kunna underlätta tillämpningen av EU:s lagstiftning om passagerares rättigheter, vilken antogs mellan 2004 och 2021 med avseende på följande fyra transportslag: flyg, tåg, båt och buss[24]. Denna lagstiftning garanterar passagerare med funktionsnedsättning och nedsatt rörlighet rätten att inte diskrimineras när det gäller tillgången till transporter samt rätten till gratis assistans och, vid behov, anpassning av transporttjänsterna till deras särskilda behov så att de kan använda de fyra transportslagen som alla andra medborgare.

Initiativet är också i linje med nya direktiv (EU) 2022/362[25], som gör det möjligt för medlemsstaterna att föreskriva sänkta tullar och avgifter för vägar/broar/tunnlar samt undantag från skyldigheten att betala sådana tullar och avgifter för alla fordon som används eller ägs av personer med funktionsnedsättning med avseende på avgiftsbelagda vägar.

Förslaget kommer också att främja ett effektivare och mer inkluderande deltagande i samhället av personer med funktionsnedsättning i enlighet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och bidra till genomförandet av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling, där mål 8 uppmuntrar politik som främjar hållbar turism och lokal kultur, mål 10 syftar till att minska ojämlikheten och mål 11 handlar om att tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla.

Dessutom utgör förslaget ytterligare en byggsten för en bredare europeisk infrastruktur för digital certifiering, som bygger på erfarenheterna av EU:s digitala covidintyg och kommer att kopplas till den europeiska e-identitetsplånboken efter antagandet av den föreslagna reviderade förordningen.

---

21 EUT L 376, 27.12.2006, s. 36.

22 Direktiv (EU) 2019/882 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster, EUT L 151, 7.6.2019, s. 70.

23 Direktiv (EU) 2016/2102 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer.

24 Förordning (EG) nr 1107/2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionsnedsättning och personer med nedsatt rörlighet, EUT L 204, 7.6.2019, s. 1, förordning (EU) nr 1177/2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004, förordning (EU) nr 181/2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 samt förordning (EU) 2021/782 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer (omarbetning).

25 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/362 av den 24 februari 2022 om ändring av direktiven 1999/62/EG, 1999/37/EG och (EU) 2019/520 vad gäller uttag av avgifter på fordon för användningen av vissa infrastrukturer, EUT L 69, 4.3.2022, s. 1.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Detta förslag har en rad sammanlänkade mål på flera politikområden, såsom tjänster, transport och rätten till fri rörlighet. Det är därför lämpligast att använda olika rättsliga grunder för att täcka de olika målen för detta initiativ.

Artiklarna 53.1 och 62 i EUF-fördraget (om tjänster som normalt utförs mot ersättning på den inre marknaden) är relevanta eftersom förslaget ger innehavare av intyget rätt att åtnjuta förmånliga villkor/positiv särbehandling vid tillgången till tjänster på lika villkor som personer med funktionsnedsättning som är bosatta i den besökta medlemsstaten.

När det gäller särskilda villkor och positiv särbehandling vid tillgången till tjänster på transportområdet, inbegripet parkeringsmöjligheter, utgörs den nödvändiga rättsliga grunden av artikel 91 i EUF-fördraget. Den artikeln är också relevant eftersom den möjliggjorde antagandet av rådets rekommendation från 1998[26] som gav upphov till det befintliga frivilliga systemet för EU-parkeringstillstånd, vilket kommer att ersättas av det föreliggande initiativet.

För att täcka de särskilda villkor eller den positiva särbehandling som ges vid tillgången till verksamheter och faciliteter som inte täcks av de kategorier av tjänster som omfattas av de andra rättsliga grunder som avses ovan, särskilt de verksamheter och faciliteter som inte tillhandahålls mot ersättning, föreskrivs i artikel 21.2 i EUF-fördraget, som en alternativ rättslig grund, möjligheten för Europeiska unionen att anta bestämmelser för att underlätta EU-medborgares rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. Familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, till en unionsmedborgare som utövar sin rätt till fri rörlighet i enlighet med unionsbestämmelserna är dessutom likställda med unionsmedborgare.

• Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

Detta förslag är helt förenligt med subsidiaritetsprincipen. De olika sammanlänkade målen för detta förslag kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna var för sig, utan kan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, uppnås bättre på EU-nivå. Det krävs därför åtgärder på EU-nivå.

De identifierade problemen har en gränsöverskridande dimension och kan inte lösas av medlemsstaterna på egen hand. Behovet av EU-åtgärder är direkt kopplat till gränsöverskridande resor och relaterade utmaningar för personer med funktionsnedsättning i EU, vilket innebär att det är nödvändigt att säkerställa en samordnad strategi bland medlemsstaterna för att underlätta dessa personers tillgång till särskilda villkor eller positiv särbehandling på lika villkor som innehavare av ett intyg om funktionsnedsättning vilket utfärdats av det besökta landet.

Utan åtgärder på EU-nivå skulle medlemsstaterna troligtvis införa olika system, vilket skulle leda till fortsatta svårigheter med erkännandet av intyg om funktionsnedsättning, samt av EU-parkeringstillståndet, över gränserna. Om EU inte ingriper skulle de nuvarande skillnaderna i fråga om nationella intyg om funktionsnedsättning dessutom sannolikt öka, och personer med

[26] Rådets rekommendation av den 4 juni 1998 om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning (98/376/EG), EGT L 167, 12.6.1998, s. 25, anpassad genom rådets rekommendation 2008/205/EG med anledning av Republiken Bulgariens, Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Rumäniens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till Europeiska unionen, EUT L 63, 7.3.2008, s. 43.

funktionsnedsättning skulle fortsätta att behandlas olika i medlemsstaterna, eventuellt även i ännu större utsträckning, med negativa konsekvenser för deras tillgång till särskilda villkor eller positiv särbehandling i förhållande till tjänster, verksamheter och faciliteter, även när dessa inte tillhandahålls mot ersättning, vilket kan inverka negativt på utövandet av deras rätt till fri rörlighet.

Initiativet syftar inte till att harmonisera behörighetskriterierna, villkoren eller bedömningsförfarandena för att få sin funktionsnedsättning erkänd i en medlemsstat, utan dessa delar tillhör fortsatt medlemsstaternas behörighetsområde. Detta förslag påverkar därmed inte medlemsstaternas behörighet att fastställa villkoren och förfarandena för bedömning av funktionsnedsättningar i syfte att bevilja EU-intyg om funktionsnedsättning och för erkännandet av rätten till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning samt utfärdandet av intyg om funktionsnedsättning eller parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, eller någon annan formell handling, oavsett om det sker på lokal, regional eller nationell nivå.

Förslaget inkräktar inte heller på nationella befogenheter att avgöra om särskilda förmåner eller förmånliga villkor ska beviljas, såsom fritt tillträde, nedsatta avgifter eller positiv särbehandling för personer med funktionsnedsättning och, i tillämpliga fall, personer som medföljer eller hjälper dem. Förslaget medför inte heller någon skyldighet för privata aktörer eller offentliga myndigheter att bevilja förmånliga villkor. Det säkerställer endast att när sådana särskilda villkor eller sådan positiv särbehandling beviljas bör dessa vara tillgängliga på lika villkor för alla personer med funktionsnedsättning som innehar ett EU-intyg om funktionsnedsättning eller ett EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning och att informationen i det avseendet tillhandahålls i tillgängliga format, i enlighet med de relevanta tillgänglighetskrav för tjänster som fastställs i bilaga I av direktiv (EU) 2019/882.

- **Proportionalitetsprincipen**

Vad beträffar proportionalitetsprincipen överskrider förslagets form och innehåll inte, och går inte längre än, vad som är nödvändigt och proportionerligt för att uppnå dess olika sammanlänkade mål.

Allmänna, gemensamma regler och ett gemensamt enhetligt format/en gemensam enhetlig mall för både intyget och tillståndet fastställs. Med hänsyn till nationella skillnader, omständigheter och rutiner är det dock upp till medlemsstaterna att göra själva bedömningen av funktionsnedsättningar samt fastställa vilka förfaranden som krävs för att utfärda intyget/tillståndet och de särskilda villkoren eller den positiva särbehandlingen för personer med funktionsnedsättning i förhållande till tillgången till tjänster, verksamheter och faciliteter, även när dessa inte tillhandahålls mot ersättning, om inte annat föreskrivs i unionsrätten.

- **Val av instrument**

I linje med de fastställda rättsliga grunderna, särskilt artiklarna 53.1 och 62, i kombination med artikel 91 och artikel 21.2 i EUF-fördraget, anses ett direktiv vara ett lämpligt, proportionerligt och effektivt instrument för att uppnå de olika sammanlänkade målen för initiativet.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

• Samråd med berörda parter

En avdelningsövergripande styrgrupp för EU-intyget om funktionsnedsättning inrättades i juli 2022 och deltog aktivt i utarbetandet av initiativet, inklusive dess konsekvensbedömning.

I linje med riktlinjerna för bättre lagstiftning rådfrågades ett stort antal internationella och nationella berörda parter samt berörda parter på EU-nivå, närmare bestämt i) de som har ett intresse i frågan (t.ex. nationella offentliga myndigheter, tjänsteleverantörer och icke-statliga organisationer), ii) potentiella mottagare av EU-intyget om funktionsnedsättning eller EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning (t.ex. personer med funktionsnedsättning och personliga assistenter), och iii) experter (t.ex. forskare, konsulter och rådgivare samt internationella organisationer).

Samrådet med berörda parter omfattade a) ett offentligt samråd, b) strategiska intervjuer, c) riktade intervjuer, d) riktade webbenkäter, e) tre digitala workshoppar, f) sex fokusgrupper med tjänsteleverantörer från utvalda medlemsstater och g) sex fallstudier. Berörda parter kunde också yttra sig i samband med h) kommissionens uppmaning att inkomma med synpunkter[27].

Merparten av samrådsverksamheten anordnades av en extern uppdragstagare som en del av en studie till stöd för utarbetandet av konsekvensbedömningen. Kommissionen samrådde även med myndigheter i medlemsstaterna och civilsamhällesorganisationer som företräder personer med funktionsnedsättning, som är medlemmar i plattformen för frågor som rör funktionsnedsättning. Diskussionerna vid plattformens möten och i dess särskilda undergrupp för EU-intyget om funktionsnedsättning var viktiga för att få återkoppling så att förslaget kunde finjusteras.

• Konsekvensbedömning

Förslaget till kommissionens initiativ om fastställande av ramen, reglerna och villkoren för utfärdande och användning av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning åtföljs av en konsekvensbedömningsrapport[28], vars utkast lades fram för nämnden för lagstiftningskontroll den 21 juni 2023. Den 19 juli 2023 avgav nämnden ett positivt yttrande med reservationer. Konsekvensbedömningsrapporten reviderades i enlighet med nämndens slutsatser och rekommendationer. Mer detaljerade tekniska kommentarer från nämnden togs också upp.

Utformningen av alternativen och beslutet att förkasta vissa alternativ grundar sig i stor utsträckning på erfarenheterna från pilotprojektet avseende EU-intyget om funktionsnedsättning och på erfarenheterna från rådets rekommendation 98/376/EG av den 4 juni 1998 om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, kombinerat med återkoppling från berörda parter och medlemsstaterna.

Alternativet att slå samman EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning till ett enda intyg/tillstånd har övervägts och sedan förkastats på grund av att det inte är praktiskt och tekniskt genomförbart[29]. Intyget och

---

[27] För mer information, se den sammanfattande rapporten från samrådet med berörda parter, bilaga 2 till konsekvensbedömningsrapporten, SWD(2023) 289.

[28] SWD(2023) 289.

[29] När det gäller alternativet att slå samman EU-parkeringstillståndet och det nya EU-intyget om funktionsnedsättning varierar åsikterna. Det råder stark enighet bland medlemsstaterna och även civilsamhällesorganisationer som företräder personer med funktionsnedsättning om att EU-

parkeringstillståndet har olika behörighetskriterier, utfärdandeförfaranden, omfattning och användningsområden. Alla innehavare av ett EU-intyg om funktionsnedsättning skulle inte vara innehavare av ett EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning. De berörda parterna påpekade att en sammanslagning av intyget och parkeringstillståndet skulle begränsa möjligheten för personer med funktionsnedsättning att använda båda två korten samtidigt. I praktiken kommer EU-parkeringstillståndet vanligtvis att lämnas fram synligt i fordonet, medan EU-intyget om funktionsnedsättning måste stanna kvar hos kortinnehavaren. De berörda parterna ansåg därför att de bör bibehållas som två separata kort.

I bedömningen övervägdes politiska alternativ som syftade till att underlätta det ömsesidiga erkännandet av funktionsnedsättningar i EU när det gäller tillgången till tjänster vid resa till en annan medlemsstat (A) och till att underlätta användningen och rättssäkerheten vid användningen av EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning (B), vilka tillsammans tar itu med de identifierade utmaningarna.

Flera andra alternativ, såsom frivilliga arrangemang[30], som endast omfattade ett urval av tjänster[31], harmonisering av definitionerna och behörighetskriterierna för bedömning av funktionsnedsättningar[32] eller harmonisering av förfarandena för utfärdande av relevanta intyg på EU-nivå[33], förkastades också.

Det rekommenderade alternativet är en kombination av alternativ A2 (obligatorisk modell för EU-intyget om funktionsnedsättning i alla medlemsstater som kan användas för resor och täcker alla tjänstesektorer) och alternativ B2 (obligatorisk modell för EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning).

Alternativ A2 är det effektivaste alternativet för att underlätta det ömsesidiga erkännandet av funktionsnedsättningar i förhållande till tillgången till tjänster vid resa till en annan medlemsstat, eftersom det medför införandet av ett EU-intyg om funktionsnedsättning som ska användas för precis det ändamålet och som lätt kan kännas igen i alla medlemsstater. Intyget skulle undanröja osäkerheten för både tjänsteleverantörer, som för närvarande måste kontrollera att kunder har fått sin funktionsnedsättning erkänd, och personer med funktionsnedsättning som reser till eller besöker andra medlemsstater.

Alternativ B2 är det mest effektiva för att underlätta erkännandet av EU-parkeringstillståndet. Det är ett bindande lagstiftningsinstrument som gör minimikraven för EU:s gemensamma modell för parkeringstillståndet och dess säkerhetsformat och säkerhetsdetaljer obligatoriska. Det mer homogena och enhetliga formatet för nationella parkeringstillstånd skulle minska osäkerheten när det gäller att få dem erkända för personer med funktionsnedsättning och göra livet enklare för dessa personer när de reser med bil i EU. Detta skulle göra det möjligt för innehavare av parkeringstillståndet att resa med bil utan att behöva oroa sig för att tillståndet kanske inte erkänns i utlandet. Det skulle också leda till kostnadsbesparingar för de berörda personerna eftersom de då kan använda offentliga parkeringsplatser som är reserverade för personer med funktionsnedsättning.

---

parkeringstillståndet inte bör slås samman med det nya EU-intyget. Däremot ansåg enskilda svarande i det offentliga samrådet att EU-parkeringstillståndet bör införlivas i det nya EU-intyget, och förväxlade då möjligen ”ett enda intyg/tillstånd” med ”ett enda rättsligt instrument”.

30 Detta skulle medföra ytterligare avvikelser i intygets (fysiska och/eller digitala) standardformat över tid och därmed förknippade svårigheter med erkännandet och användningen av intyget samt stor osäkerhet för personer med funktionsnedsättning.

31 Detta skulle innebära en tung administrativ börda och skulle inte ta itu med kärnfrågan, dvs. likabehandling av personer med funktionsnedsättning oavsett var deras funktionsnedsättning har bedömts.

32 Detta skulle gå utöver EU:s behörighet.

33 Se ovan.

Den rekommenderade kombinationen av politiska alternativ förväntas ha positiva sociala effekter och starka positiva effekter i fråga om säkerställandet av grundläggande rättigheter inom EU (särskilt rätten till fri rörlighet, icke-diskriminering och integrering av personer med funktionsnedsättning). De kombinerade alternativen skulle sannolikt ha liten eller obetydlig miljöpåverkan, och skulle få begränsade positiva digitala effekter. De rekommenderade alternativen förväntas inte ha någon betydande inverkan på konkurrenskraften och små och medelstora företag, och de förväntade administrativa kostnaderna för företag kommer att vara marginella[34].

- **Grundläggande rättigheter**

Förslaget skulle ha en positiv inverkan[35] på flera rättigheter som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Genom att minska osäkerheten kring erkännandet av intyg om funktionsnedsättning och parkeringstillstånd i hela EU skulle förslaget underlätta för det effektiva utövandet av rätten till fri rörlighet för personer med funktionsnedsättning när de reser till eller besöker en annan medlemsstat än den där de är bosatta (artikel 45 i stadgan).

Att på lika villkor ha tillgång till särskilda villkor eller positiv särbehandling som erbjuds personer med funktionsnedsättning i förhållande till tjänster, verksamheter och faciliteter, även när dessa inte tillhandahålls mot ersättning, samt parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning när de reser till eller besöker en annan medlemsstat bör gynna personer med funktionsnedsättning och säkerställa deras oberoende, sociala integrering och deltagande i samhällslivet (artikel 26 i stadgan).

Förslaget skulle bidra till principerna om icke-diskriminering och lika tillgång till tjänster (artikel 21 i stadgan). Att kunna åtnjuta särskilda villkor eller positiv särbehandling eller parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning i alla medlemsstater på lika villkor som de personer som är bosatta där och vars funktionsnedsättning är erkänd i det landet, utan diskriminering på grund av nationalitet eller bosättningsort, är viktiga faktorer som avgör deras val att använda sådana tjänster.

Inrättandet av en ram med regler och gemensamma villkor för både EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning kommer också att bidra till att främja, skydda och säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning och att främja respekten för deras inneboende värde. Detta kommer i sin tur att säkerställa ett effektivare och mer inkluderande deltagande i samhället av personer med funktionsnedsättning i enlighet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Detta förslag innebär behandling av personuppgifter, särskilt uppgifter om intygsinnehavarens funktionsnedsättning. Behandling av enskilda individers personuppgifter, inbegripet insamling av, åtkomst till och användning av personuppgifter, påverkar rätten till privatliv och rätten till skydd av personuppgifter enligt artiklarna 7 och 8 i stadgan. Ingrepp i dessa

---

[34] För mer information, se kapitel 6 ”What are the impacts of the policy options?” (Vilka effekter har de politiska alternativen?) och bilaga 5 ”Competitiveness check of the Impact Assessment Report” (Konkurrenskraftskontroll av konsekvensbedömningsrapporten), SWD(2023) 289.

[35] På grund av bristen på könsuppdelade uppgifter går det i detta skede dessvärre inte att mäta några jämställdhetseffekter.

grundläggande rättigheter är nödvändigt och svarar rent konkret mot det mål av allmänt samhällsintresse som erkänns i unionslagstiftningen.

När det gäller rätten till skydd av personuppgifter kommer de myndigheter i medlemsstaterna som utfärdar korten att vara personuppgiftsansvariga. Medlemsstaterna bör vid genomförandet av detta direktiv säkerställa att deras nationella lagstiftning innehåller lämpliga skyddsåtgärder som är tillämpliga på behandlingen av personuppgifter, särskilt personuppgifter om en kortinnehavares funktionsnedsättningsstatus, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679[36]. Medlemsstaterna bör också säkerställa säkerhet, äkthet och konfidentialitet för de personuppgifter som samlas in och lagras i enlighet med detta direktiv. Ytterligare säkerhetsåtgärder för personuppgifter kan föreskrivas genom en genomförandeakt när de digitala funktionerna och det digitala formatet fastställs. Vid tillämpningen av det föreslagna direktivet behöver personuppgifter endast visas på det fysiska intyget/tillståndet och, när dess format och specifikationer har fastställts, inkluderas på det utfärdade digitala intyget/tillståndet.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Detta förslag har mycket begränsade konsekvenser för EU:s budget. De enda driftskostnaderna avser anordnandet av kommitté- och expertgruppsmöten samt stöd till kontroller av nationella införlivandeåtgärder, dvs. driftsanslag på 0,62 miljoner euro under den befintliga budgetposten samt administrativa utgifter på cirka 0,342 miljoner euro per år. Dessa utgifter kommer att medföra en intern omfördelning av medel utan någon ökning av beloppet.

5. ÖVRIGA INSLAG

• Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering

Om förslaget godkänns måste medlemsstaterna, inom sex månader från förslagets ikraftträdande, meddela kommissionen vilket (eller vilka) organ som har utsetts för att utfärda, förnya och återkalla EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning samt villkoren för att utfärda sådana intyg/tillstånd eller för att förklara dem ogiltiga.

Medlemsstaterna måste förse kommissionen med all information den behöver för att kunna utarbeta sin regelbundna rapport till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om tillämpningen av direktivet.

• Förklarande dokument (för direktiv)

Förslaget kräver inga förklarande dokument för dess införlivande i nationell lagstiftning.

• Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget

I artikel 1 beskrivs syftet.

Artikel 2 om tillämpningsområdet avser det materiella tillämpningsområdet; här beskrivs vilka tjänster, verksamheter och faciliteter som omfattas, även när dessa inte tillhandahålls

[36] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

mot ersättning. I artikeln upprepas att medlemsstaterna fortsatt är behöriga att bedöma funktionsnedsättningar, att utfärda EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning, att fastställa förfarandena för utfärdandet som anges i artiklarna 6 och 7 och att besluta om de ska bevilja särskilda förmåner eller särskilda villkor eller positiv särbehandling för personer med funktionsnedsättning och, i tillämpliga fall, personer som medföljer eller hjälper dem. Här klargörs också syftet genom att sociala trygghetsförmåner utesluts.

Artikel 3 innehåller centrala definitioner.

I artikel 4 anges vilka som kan tilldelas intyget/tillståndet, medan det i artikel 5 föreskrivs lika tillgång till särskilda villkor eller positiv särbehandling för innehavare av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning samt personer som medföljer eller hjälper dem, inbegripet personer som erkänts som personliga assistenter i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis.

I artiklarna 6 och 7 fastställs format, förfaranden och administrativa formaliteter för EU-intyget om funktionsnedsättning respektive EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning. I artiklarna berörs införandet och giltigheten av intyget/tillståndet, med beskrivning av de respektive format som ingår i bilagorna. Båda artiklarna ger kommissionen befogenhet att anta delegerade akter för att fastställa detaljerade bestämmelser om digitaliseringen av intyget/tillståndet.

I artikel 8 föreskrivs möjligheten att anta gemensamma tekniska specifikationer för att ytterligare specificera intygets/tillståndets format och formatet för framtida digitala element.

Artikel 9 innehåller relevanta bestämmelser om övervakning, överensstämmelse och tillgänglig information om användningen av intyget/tillståndet och berör även risken för förfalskning eller bedrägerier.

Artikel 10 innehåller krav på att medlemsstaterna ska identifiera de behöriga myndigheter som kommer att utfärda intygen/tillstånden.

I artiklarna 11 och 12 fastställs regler och förfaranden för kommissionens delegering och de genomförandeakter som anges i artiklarna 6, 7 och 8.

Artiklarna 13 och 14 rör verkställighet och påföljder, och gör det möjligt för organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning och andra offentliga organ med legitima intressen att också vidta åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av direktivet. Påföljder bör åtföljas av korrigerande åtgärder, eftersom det är viktigt att avhjälpa de problem som uppstår vid användningen av intyget/tillståndet och verka för framtida förbättringar.

Artikel 15 innehåller kompletterande åtgärder för tillgång till information och medvetandehöjande åtgärder, och berör även informationens tillgänglighet.

Artikel 16 gäller rapportering samt översyn och skyldigheter i samband med den första och de därpå följande rapporterna om tillämpningen av direktivet.

Artikel 17 föreskriver att det nuvarande europeiska parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning ska bli föråldrat och upphöra att gälla.

Artiklarna 18 och 19 avser införlivandet och ikraftträdandet.

I bilagorna I och II beskrivs EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning samt deras format och utformning.

2023/0311 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om inrättande av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 53.1, 62, 91 och 21.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[1],

med beaktande av Regionkommitténs yttrande[2],

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

(1) Europeiska unionen bygger på värdena människans värdighet, frihet och respekt för de mänskliga rättigheterna och har åtagit sig att bekämpa diskriminering, inbegripet på grund av funktionsnedsättning, i enlighet med fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*).

(2) I artikel 26 i stadgan erkänner och respekterar unionen rätten för personer med funktionshinder att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, sociala och yrkesmässiga integrering och deltagande i samhällslivet.

(3) Varje unionsmedborgare har den grundläggande rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i fördragen och i bestämmelserna om genomförande av fördragen.

(4) Enligt Europeiska unionens domstol är unionsmedborgarskapet avsett att vara den grundläggande ställningen för medlemsstaternas medborgare när de utövar sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, vilket gör det möjligt för dem som befinner sig i samma situation att inom EUF-fördragets materiella tillämpningsområde åtnjuta samma behandling i rättsligt hänseende, oberoende av deras nationalitet, med förbehåll för de undantag som uttryckligen föreskrivs.

---

1 EUT C , , s. .

2 EUT C , , s. .

(5) Unionen är part i Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning[3] och är bunden av dess bestämmelser som utgör en integrerad del av unionens rättsordning inom ramen för dess befogenheter. Alla medlemsstater är parter i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och är bundna av den även inom ramen för sina befogenheter.

(6) Syftet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är att främja, skydda och säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning och att främja respekten för deras inneboende värde och därigenom säkerställa deras fullständiga och faktiska deltagande och inkludering i samhället på lika villkor som andra. I FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning erkänns också vikten av att vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

(7) I den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen i Göteborg den 17 november 2017[4], föreskrivs att var och en, bland annat oberoende funktionsnedsättning, har rätt till lika behandling och lika möjligheter när det gäller, bland annat, tillgång till varor och tjänster som erbjuds allmänheten (princip 3). I den europeiska pelaren för sociala rättigheter erkänns dessutom att personer med funktionsnedsättning har rätt till tjänster som gör det möjligt för dem att delta i samhället (princip 17).

(8) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882[5] (*den europeiska rättsakten om tillgänglighet*) syftar till att förbättra tillgången till produkter och tjänster genom att undanröja och förebygga hinder som uppstår till följd av olika tillgänglighetskrav i medlemsstaterna, och därigenom bidra till att öka tillgången till tillgängliga produkter och tjänster på den inre marknaden, inbegripet tillgång till webbplatser och tjänster för mobila enheter för vissa offentliga tjänster[6], och förbättra tillgången till relevant information. Dessutom garanterar unionslagstiftningen rätten till icke-diskriminering när det gäller tillgång till transporter och andra rättigheter såsom rätten att kostnadsfritt få assistans för passagerare med funktionsnedsättning och nedsatt rörlighet som reser med flyg[7], tåg[8], vattenburna transportmedel[9] eller bussar[10]. Unionslagstiftningen gör det också möjligt för medlemsstaterna att föreskriva sänkta avgifter eller vägavgifter

---

3 Rådets beslut 2010/48/EG av den 26 november 2009 om ingående från Europeiska gemenskapens sida av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (EUT L 23, 27.1.2010, s. 35).

4 Interinstitutionell proklamation av den europeiska pelaren för sociala rättigheter (EUT C 428, 13.12.2017, s. 10).

5 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 150, 7.6.2019, s. 70).

6 Dessutom syftar direktiv (EU) 2016/2102 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer till att förbättra tillgängligheten till offentliga myndigheters webbplatser och deras appar.

7 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 av den 5 juli 2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet (EUT L 204, 26.7.2006, s. 1).

8 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/782 av den 29 april 2021 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer (EUT L 172, 17.5.2021, s. 1).

9 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 334, 17.12.2010, s. 1).

10 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 55, 28.2.2011, s. 1).

för avgiftsbelagda vägar/broar/tunnlar samt undantag från skyldigheten att betala sådana avgifter eller vägavgifter för fordon som används eller ägs av personer med funktionsnedsättning när det gäller avgiftsbelagda vägar[11].

(9) Ansökan om erkännande av funktionsnedsättningsstatus ska göras hos behöriga myndigheter i bosättningsmedlemsstaten, eftersom detta är ett ärende som faller inom dessa myndigheters befogenheter. Varje medlemsstat och dess respektive behöriga myndigheter har ett förfarande för bedömning av funktionsnedsättning som skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. Om de behöriga myndigheterna erkänner en sökandes funktionsnedsättningsstatus utfärdar de ett intyg om funktionsnedsättning, ett funktionshinderkort eller någon annan formell handling som bekräftar sökandens funktionsnedsättningsstatus.

(10) På grund av att funktionsnedsättningsstatus inte erkänns mellan medlemsstaterna kan personer med funktionsnedsättning stöta på särskilda svårigheter när de utövar sina grundläggande rättigheter till fri rörlighet.

(11) Personer med funktionsnedsättning som under längre perioder flyttar till andra medlemsstater för anställning, studier eller andra ändamål, kan, om inte annat föreskrivs i lag eller överenskommits mellan medlemsstaterna, få sin funktionsnedsättningsstatus bedömd och formellt erkänd av de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten och kan få ett intyg om funktionsnedsättning, ett funktionshinderkort eller någon annan formell handling som erkänner deras funktionsnedsättning i enlighet med tillämpliga bestämmelser i den medlemsstaten.

(12) Personer med erkänd funktionsnedsättningsstatus som reser till eller besöker en annan medlemsstat än den medlemsstat där de är bosatta kan dock stöta på betydande svårigheter, om deras funktionsnedsättning inte erkänns i den medlemsstat de reser till eller besöker och om de inte innehar ett intyg om funktionsnedsättning, ett funktionshinderkort eller någon annan formell handling som bekräftar deras funktionsnedsättning i den mottagande medlemsstaten, för att omfattas av sådana särskilda villkor och/eller sådan positiv särbehandling som erbjuds där.

(13) I detta fall missgynnas personer med funktionsnedsättning som reser till eller besöker en annan medlemsstat när de utövar sin rätt till fri rörlighet jämfört med personer med funktionsnedsättning som innehar ett intyg om funktionsnedsättning, ett funktionshinderkort eller någon annan formell handling som bekräftar deras funktionsnedsättning i den medlemsstat de reser till eller besöker.

(14) Att inte vara säker på om, och i så fall i vilken utsträckning, deras funktionsnedsättningsstatus och formella handlingar som erkänner denna status kan erkännas när de reser till eller besöker en annan medlemsstat skapar dessutom osäkerhetsmoment för dem. I slutändan kan personer med funktionsnedsättning avskräckas från att utöva sin rätt till fri rörlighet.

(15) Vid sidan av fysiska och andra hinder för tillträde till både offentliga och privata utrymmen är höga utgifter en viktig faktor som avskräcker många personer med funktionsnedsättning från att resa[12], eftersom de har särskilda behov och också kan ha

---

[11] Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 1999/62/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/362 om ändring av direktiven 1999/62/EG, 1999/37/EG och (EU) 2019/520 vad gäller uttag av avgifter på fordon för användningen av vissa infrastrukturer

[12] Slutsatser från en slutrapport som bygger på en enkät riktad till organisationer i det civila samhället på EU-nivå. Shaw and Coles, *Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a*

behov av att personer följer med eller hjälper dem, inbegripet personer som erkänns som personliga assistenter i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, vilket gör deras resekostnader högre än för personer utan funktionsnedsättning[13]. Avsaknaden av erkännande av funktionsnedsättningsstatus i andra medlemsstater kan begränsa deras tillgång till särskilda villkor, såsom fritt tillträde eller nedsatta avgifter, eller positiv särbehandling, och påverka deras resekostnader, liv och valmöjligheter.

(16) Positiv särbehandling (t.ex. personlig assistans, prioriterat tillträde osv.) som erbjuds mot ersättning eller utan ersättning kan vara viktig för att personer med funktionsnedsättning ska kunna få tillgång till olika tjänster, verksamheter eller faciliteter och bättre kunna uppleva dessa. Men då personers funktionsnedsättningsstatus och formella styrkande handlingar från den egna medlemsstaten inte erkänns i den medlemsstat de besöker eller reser till kan det hända att de inte kan dra nytta av de särskilda villkor eller den positiva särbehandling som erbjuds av privata aktörer eller offentliga myndigheter i den medlemsstaten till personer som fått ett intyg om funktionsnedsättning, ett funktionshinderkort eller någon annan formell styrkande handling utfärdad där.

(17) Pilotprojektet avseende EU-intyget om funktionsnedsättning, som inleddes 2016 och genomfördes i åtta medlemsstater, visade på fördelarna för personer med funktionsnedsättning när det gäller att få tillgång till tjänster på områdena kultur, fritid, idrott och, i vissa fall transport, och främjade dessa personers gränsöverskridande rörlighet inom EU under kortare perioder[14]. Dessutom inbegrep projektet andra exempel på tjänster, verksamheter och faciliteter som erbjuder särskilda villkor eller positiv särbehandling för personer med funktionsnedsättning.

(18) Personer med funktionsnedsättning får på grundval av sin funktionsnedsättningsstatus ansöka om ett parkeringstillstånd hos behöriga myndigheter i den medlemsstat där de är bosatta, som erkänner rätten till vissa parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning. Varje medlemsstat har infört ett ansökningsförfarande, oavsett om det är på lokal, regional eller nationell nivå, för att erhålla ett parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning (eller personer som åtföljer eller bistår dem, inbegripet personliga assistenter) och kriterier som måste vara uppfyllda för att vara behörig.

(19) I rådets rekommendation 98/376/EG[15] föreskrivs en europeisk modell för parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, vilket har underlättat erkännandet av parkeringstillståndet i alla medlemsstater. Själva genomförandet, liksom införandet av nationella specifika tillägg eller avvikelser från den

---

Preliminary survey, 25 (3) Turism Management (2004) s. 397. Eugénia Lima Devile och Andreia Antunes Moura (2021), *Travel by People with Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process.*

13 McKercher och Darcy (2018), *Re-ceptualising barriers to travel by people with disabilities*, Tourism Management Perspectives, s. 59.

14 Se även slutrapporten: *Final Report of the Study assessing the implementation of the pilot action on the EU Disability Card and associated benefits*, som offentliggjordes i maj 2021, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en

15 Rådets rekommendation av den 4 juni 1998 om parkeringstillstånd för personer med funktionshinder (EUT L 167, 12.6.1998, s. 25), anpassad genom rådets rekommendation av den 3 mars 2008, med anledning av Republiken Bulgariens, Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Rumäniens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till Europeiska unionen (EUT L 63/43, 7.3.2008).

rekommenderade modellen har dock lett till en rad olika typer av parkeringstillstånd. Detta hindrar gränsöverskridande erkännande av parkeringstillstånden i medlemsstaterna, vilket hindrar personer med funktionsnedsättning från att få tillgång till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning, om de innehar ett parkeringstillstånd som är utfärdat i någon annan medlemsstat. Dessutom har rådets rekommendation inte uppdaterats för att återspegla den pågående tekniska utvecklingen och digitaliseringen. Medlemsstaterna har också problem med bedrägerier och förfalskning av parkeringstillstånd, eftersom dessa vanligtvis är ganska enkelt utformade och lätta att förfalska och i praktiken är olika i alla medlemsstater, vilket gör det svårt att kontrollera.

(20) För att göra det lättare för personer med funktionsnedsättning att få tillgång till särskilda villkor eller positiv särbehandling i samband med tjänster, verksamhet och faciliteter i andra medlemsstater, även när dessa inte tillhandahålls mot ersättning, bör kvarvarande hinder och svårigheter att resa till eller besöka en annan medlemsstat på grund av bristen på erkännande av deras funktionsnedsättningsstatus och formella handlingar om erkännande av denna status som utfärdats i andra medlemsstater samt parkeringsrättigheter undanröjas.

(21) För att personer med funktionsnedsättning som under en kort period reser till eller besöker en annan medlemsstat ska ha det lättare att utöva sina rättigheter att få tillgång till särskilda villkor eller positiv särbehandling som erbjuds av privata aktörer eller offentliga myndigheter utan diskriminering på grund av nationalitet och på samma grund som personer med funktionsnedsättning i den medlemsstaten, och i syfte att underlätta användningen av transporter och dra nytta av parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning på samma villkor som i den medlemsstaten är det nödvändigt att fastställa ramen, reglerna och de gemensamma villkoren, inbegripet en gemensam standardiserad modell, för ett EU-intyg om funktionsnedsättning som bevis på erkänd funktionsnedsättning och för ett EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, som bevis på deras erkända rätt till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning.

(22) Ömsesidigt erkännande av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning bör underlätta och garantera personer med erkänd funktionsnedsättning i en medlemsstat tillgång till särskilda villkor eller positiv särbehandling som erbjuds av privata aktörer eller offentliga myndigheter för en rad olika tjänster, verksamheter och faciliteter, även när de inte tillhandahålls mot ersättning, samt tillgång till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning, på lika villkor som de som föreskrivs på grundval av nationella intyg om funktionsnedsättning, funktionshinderkort eller andra formella handlingar som bekräftar funktionsnedsättningsstatus och parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning som utfärdats av de behöriga myndigheterna i värdlandet.

(23) Utöver parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter omfattar de tjänster, verksamheter och faciliteter som omfattas av detta direktiv en rad olika verksamheter, inbegripet verksamheter som offentliga myndigheter eller privata aktörer tillhandahåller utan ersättning, antingen på obligatorisk basis (på grundval av nationella/lokala regler eller rättsliga skyldigheter), men ofta också på frivillig basis (särskilt av privata operatörer) inom en rad olika områden, såsom kultur, fritid, turism, idrott, kollektivtrafik och privata transporter samt utbildning.

(24) Exempel på särskilda villkor eller positiv särbehandling är fritt tillträde, nedsatta avgifter, sänkta tullar och avgifter för avgiftsbelagda vägar/broar/tunnlar, prioriterat tillträde, reserverade sittplatser i parker och andra offentliga områden, tillgängliga platser vid kulturella eller offentliga evenemang, personlig assistans, assistansdjur, assistans på stranden för att komma ner i vattnet, stöd (såsom tillgång till punktskrift, ljudguider och teckenspråkstolkning), tillhandahållande av hjälpmedel eller assistans, utlåning av rullstol, utlåning av flytande rullstol, turistinformation i lättillgängliga format, användning av elskoter på vägar eller rullstol på cykelbanor utan böter och så vidare. Parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som omfattar större parkeringsutrymme eller reserverade parkeringsplatser. När det gäller persontransporter får, utöver de särskilda villkor eller den positiva särbehandling som erbjuds personer med funktionsnedsättning, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, assistansdjur, personliga assistenter eller andra personer som ledsagar eller assisterar personer med funktionsnedsättning (eller personer med nedsatt rörlighet) resa kostnadsfritt eller bli placerade, om det är praktiskt möjligt, bredvid personen med funktionsnedsättning.

(25) Utfärdandet av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning i en medlemsstat ska fastställas genom detta direktiv tillsammans med den medlemsstatens tillämpliga förfaranden och befogenheter för bedömning och erkännande av funktionsnedsättningsstatus och parkeringsrättigheter för personer med funktionsnedsättning.

(26) Utöver det fysiska formatet bör medlemsstaterna föreskriva ett intyg i digitalt format när format och specifikationer har fastställts genom delegerade akter och genomförandeakter, efter förslag från kommissionen. Ett sådant förslag bör bygga på erfarenheterna från tidigare och pågående arbete på EU-nivå om digitalisering av intyg och handlingar, såsom EU:s digitala covidintyg som inrättades genom förordning (EU) 2021/953, och göra det möjligt att använda EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet via EU:s e-identitetsplånböcker[16]. Personer med funktionsnedsättning bör ges möjlighet att välja att använda antingen den digitala versionen eller den fysiska, eller bådadera.

(27) Utfärdandet av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning innebär behandling av personuppgifter, särskilt uppgifter om kortinnehavarens funktionsnedsättning, som utgör ”uppgifter om hälsa” i den mening som avses i artikel 4.15 i förordning (EU) 2016/679[17] och är en särskild kategori av personuppgifter i den mening som avses i artikel 9 i den förordningen. All behandling av personuppgifter inom ramen för detta direktiv bör vara förenlig med tillämplig dataskyddslagstiftning, särskilt förordning (EU) 2016/679. Vid införlivandet av detta direktiv bör medlemsstaterna säkerställa att den nationella lagstiftningen innehåller lämpliga skyddsåtgärder som är tillämpliga på behandlingen av personuppgifter, särskilt särskilda kategorier av personuppgifter. Medlemsstaterna bör också säkerställa säkerhet, integritet, äkthet och konfidentialitet för de uppgifter som samlas in och lagras i enlighet med detta direktiv.

(28) Den medlemsstat som ansvarar för att utfärda EU-intyget om funktionsnedsättning eller EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning bör vara den

---

16 COM(2021) 281final.

17 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

medlemsstat där personen är stadigvarande bosatt i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 883/2004[18] och (EG) nr 987/2009[19] och som har fått sin funktionsnedsättning bedömd. Innehavare av ett EU-intyg om funktionsnedsättning eller ett EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning bör kunna använda intyget och tillståndet under sin vistelse i en annan medlemsstat.

(29) För att garantera att arbetstagare med funktionsnedsättning i praktiken kan utöva sin rätt till fri rörlighet fullt ut och även kan dra nytta av de tjänster, verksamheter och faciliteter som erbjuds av medlemsstaterna, även när de inte tillhandahålls mot ersättning, bör EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning också vara tillgängliga för arbetstagare som reser till eller besöker en annan medlemsstat i arbetsrelaterade syften.

(30) Den planerade ramen för ömsesidigt erkännande av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning inkräktar inte på en medlemsstats behörighet att bedöma och erkänna funktionsnedsättningsstatus och att bevilja särskilda villkor, såsom fri tillgång, nedsatta avgifter eller positiv särbehandling för personer med funktionsnedsättning och/eller personer som åtföljer eller bistår dem, inbegripet personliga assistenter. Det omfattar inte sociala förmåner, socialt skydd eller socialt bistånd som omfattas av artikel 24.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG[20].

(31) För att öka medvetenheten och underlätta tillgången till särskilda villkor eller positiv särbehandling under resor till eller besök i en annan medlemsstat bör all relevant information om de villkor, regler, praxis och förfaranden som gäller för att erhålla EU-intyget om funktionsnedsättning och/eller EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning och dess efterföljande användning offentliggöras på ett tydligt, heltäckande och användarvänligt sätt och i tillgängliga format för personer med funktionsnedsättning, med respekt för de relevanta tillgänglighetskrav för tjänster som fastställs i bilaga I till direktiv (EU) 2019/882. Privata aktörer eller offentliga myndigheter som beviljar personer med funktionsnedsättning särskilda villkor eller positiv särbehandling bör offentliggöra sådan information på ett tydligt, heltäckande, användarvänligt sätt och i tillgängliga format för personer med funktionsnedsättning, med respekt för de relevanta tillgänglighetskrav för tjänster som fastställs i bilaga I till direktiv (EU) 2019/882.

(32) Medlemsstaterna bör vidta alla nödvändiga åtgärder för att undvika risken för förfalskning eller bedrägeri vid utfärdandet av EU-intyget om funktionsnedsättning eller EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning och bör aktivt bekämpa bedräglig användning och förfalskning av dessa kort.

---

18 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, 30.4.2004, s. 1).

19 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 284, 30.10.2009, s. 1).

20 Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77).

(33) I syfte att säkerställa en korrekt tillämpning av detta direktiv bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på komplettering av direktivet för att fastställa det digitala formatet för EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning och för att ändra bilagorna I och II i syfte att ändra det standardiserade formatets gemensamma egenskaper, anpassa formatet till den tekniska utvecklingen, förhindra förfalskning och bedrägeri och säkerställa interoperabilitet.

(34) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på att fastställa gemensamma tekniska specifikationer som ytterligare specificerar respektive format för EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning, deras respektive säkerhetsdetaljer och digitala egenskaper samt interoperabilitetsfrågor. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011[21].

(35) Medlemsstaterna bör säkerställa att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av detta direktiv och bör därför inrätta lämpliga rättsmedel, inbegripet kontroller av efterlevnad och administrativa och rättsliga förfaranden, för att garantera att personer med funktionsnedsättning, personer som medföljer eller hjälper dem, inbegripet personliga assistenter, samt offentliga organ eller privata sammanslutningar, organisationer eller andra juridiska personer som har ett legitimt intresse kan vidta åtgärder på uppdrag av en person med funktionsnedsättning enligt nationell lagstiftning.

(36) Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder och föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelser eller underlåtenhet att uppfylla de skyldigheter som fastställs i detta direktiv och som rör de rättigheter som omfattas av dess tillämpningsområde. Sanktionerna kan innefatta administrativa och ekonomiska sanktioner som böter eller betalning av ersättningar samt sanktioner av annat slag.

(37) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i stadgan. Syftet med direktivet är i synnerhet att säkerställa fullständig respekt för att personer med funktionsnedsättning ska ha rätt att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, sociala och yrkesmässiga integrering och deltagande i samhällslivet samt främja tillämpningen av artikel 26 i stadgan.

(38) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att resa till eller besöka en annan medlemsstat, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

[21] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs följande:

(a) De regler som styr utfärdandet av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning som bevis på funktionsnedsättningsstatus respektive rätt till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning, i syfte att underlätta kortare vistelser för personer med funktionsnedsättning i en annan medlemsstat än den där de är bosatta, genom att ge dem tillgång till särskilda villkor eller positiv särbehandling när det gäller tjänster, verksamheter eller faciliteter, även när de tillhandahålls utan ersättning, eller parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som erbjuds eller reserveras för personer med funktionsnedsättning eller personer som åtföljer eller hjälper dem, inbegripet deras personliga assistenter.

(b) Gemensamma mallar för EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska tillämpas på parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter och på alla situationer där privata operatörer eller offentliga myndigheter erbjuder personer med funktionsnedsättning särskilda villkor eller positiv särbehandling när det gäller tillgång till följande tjänster, verksamheter och faciliteter:

   – tjänster som omfattas av artikel 57 EUF-fördraget,

   – persontransporttjänster,

   – andra verksamheter och faciliteter, även sådana som inte tillhandahålls mot ersättning.

2. Detta direktiv ska inte tillämpas på följande:

   (a) förmåner på området social trygghet enligt förordningarna (EG) nr 883/2004 och (EG) nr 987/2009,

   (b) särskilda avgiftsfinansierade eller icke avgiftsfinansierade kontantförmåner eller vårdförmåner inom området social trygghet, socialt skydd eller sysselsättning,

   (c) socialt bistånd som omfattas av artikel 24.2 i direktiv 2004/38/EG.

3. Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas behörighet att fastställa villkoren för bedömning och erkännande av funktionsnedsättning eller för att bevilja rätt till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning. Det påverkar inte medlemsstaternas behörighet att dessutom på nationell, regional eller lokal nivå utfärda ett intyg om funktionsnedsättning eller någon annan formell handling för personer med funktionsnedsättning.

4. Detta direktiv inkräktar inte på den nationella behörigheten att bevilja eller kräva att särskilda förmåner eller särskilda förmånliga villkor beviljas, såsom fri tillgång, nedsatta avgifter eller positiv särbehandling för personer med funktionsnedsättning

och, i förekommande fall, för personer som följer med eller bistår dem, inbegripet deras personliga assistenter.

5. Detta direktiv ska inte påverka de rättigheter som personer med funktionsnedsättning eller personer som följer med eller bistår dem, inbegripet deras personliga assistenter, som kan härröra från andra bestämmelser i unionslagstiftningen eller nationell lagstiftning som genomför unionslagstiftningen, inbegripet bestämmelser om beviljande av särskilda förmåner, särskilda villkor eller positiv särbehandling.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

(a) *unionsmedborgare*: varje person som är medborgare i en medlemsstat,

(b) *unionsmedborgares familjemedlem*: en familjemedlem, oavsett medborgarskap, till en unionsmedborgare som utövar sin rätt till fri rörlighet i enlighet med unionens regler,

(c) *personer med funktionsnedsättning*: personer med varaktiga fysiska, psykiska, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar, vilka i samspel med olika hinder kan motverka deras fulla och verkliga deltagande i samhället på lika villkor som andra,

(d) *personlig assistent*: en person som medföljer eller hjälper personer med funktionsnedsättning och som erkänns i enlighet med nationell lagstiftning eller nationell praxis som sådan,

(e) *särskilda villkor eller positiv särbehandling*: särskilda villkor, inbegripet sådana som rör ekonomiska villkor, eller differentierad behandling i samband med bistånd och stöd, såsom fri tillgång, reducerade avgifter, prioriterad tillgång som erbjuds personer med funktionsnedsättning och/eller, i tillämpliga fall, personer som medföljer eller hjälper dem, inbegripet personliga assistenter eller assistansdjur som erkänts i enlighet med nationell lagstiftning eller nationell praxis, oavsett om de tillhandahålls på frivillig basis eller åläggs genom rättsliga skyldigheter.

(f) *parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter*: parkeringsplatser som är reserverade för personer med funktionsnedsättning i allmänhet samt tillhörande parkeringsförmåner eller förmånliga villkor för personer med funktionsnedsättning, såsom gratis parkering, nedsatta avgifter, sänkta tullar och avgifter för avgiftsbelagda vägar/broar/tunnlar eller utökade parkeringsplatser, oavsett om de tillhandahålls på frivillig basis eller åläggs genom rättsliga skyldigheter.

Artikel 4

Förmånstagare

Detta direktiv är tillämpligt på:

(a) Unionsmedborgare och familjemedlemmar till unionsmedborgare vars funktionsnedsättningsstatus erkänns av de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där de är bosatta genom ett intyg, ett kort eller någon annan formell handling som utfärdats i enlighet med nationella befogenheter, praxis

och förfaranden, samt, i tillämpliga fall, till personer som medföljer eller hjälper dem, inbegripet personliga assistenter.

(b) Unionsmedborgare och unionsmedborgares familjemedlemmar vars rätt till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter reserverade för personer med funktionsnedsättning erkänns i den medlemsstat där de är bosatta genom ett parkeringstillstånd eller en annan handling som utfärdats i enlighet med nationella befogenheter, praxis och förfaranden samt, i tillämpliga fall, till personer som följer med eller hjälper dem, inbegripet personliga assistenter.

Artikel 5

Lika tillgång till särskilda villkor eller positiv särbehandling och till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att innehavare av ett EU-intyg om funktionsnedsättning, när de reser till eller besöker en annan medlemsstat än den där de är bosatta, på lika villkor som personer med funktionsnedsättning som innehar ett intyg om funktionsnedsättning eller någon annan formell handling som erkänner deras funktionsnedsättning i den medlemsstaten, ska beviljas tillgång till alla former av särskilda villkor eller positiv särbehandling som erbjuds med avseende på de tjänster, verksamheter och faciliteter som avses i artikel 2.1.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att innehavare av ett EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning som reser till eller besöker en annan medlemsstat än den där de är bosatta ska beviljas tillgång till parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som är reserverade för personer med funktionsnedsättning på lika villkor som de som föreskrivs i den medlemsstaten för innehavare av parkeringstillstånd som utfärdas i den medlemsstaten.

3. Om inte annat anges i de relevanta bestämmelserna i detta direktiv eller i annan unionslagstiftning ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa följande:

(a) Om de särskilda villkor eller den positiva särbehandling som avses i punkt 1 i denna artikel inbegriper gynnsamma villkor för personer som följer med eller hjälper innehavare av ett EU-intyg om funktionsnedsättning, inbegripet personliga assistenter eller särskilda villkor för assistansdjur, beviljas dessa gynnsamma eller särskilda villkor på lika villkor för de personer som följer med eller hjälper dem, inbegripet personliga assistenter eller assistansdjur.

(b) När de parkeringsförhållanden och parkeringsmöjligheter som avses i punkt 2 i denna artikel omfattar gynnsamma villkor för personer som medföljer eller bistår innehavare av EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning, inbegripet personliga assistenter, beviljas dessa gynnsamma villkor på lika villkor för de personer som följer med eller hjälper dem, inbegripet personliga assistenter.

KAPITEL II

EU-INTYG OM FUNKTIONSNEDSÄTTNING OCH EU-PARKERINGSTILLSTÅND FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Artikel 6

EU-intyget om funktionsnedsättning – format, ömsesidigt erkännande, utfärdande och giltighet

1. Varje medlemsstat ska införa EU-intyget om funktionsnedsättning i det gemensamma standardiserade format som anges i bilaga I. Medlemsstaterna ska införa digitala funktioner i fysiska kort på elektronisk väg för att hantera förebyggande av bedrägerier som en del av EU-intyget om funktionsnedsättning, så snart kraven avseende de digitala funktioner som avses i bilaga I har fastställts av kommissionen i de tekniska specifikationer som avses i artikel 8. Det digitala lagringsmediet får inte innehålla fler personuppgifter än de uppgifter som anges i EU-intyget om funktionsnedsättning i bilaga I.

2. EU-intyg om funktionsnedsättning som utfärdats av medlemsstaterna ska erkännas ömsesidigt i alla medlemsstater.

3. De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna ska utfärda, förnya eller återkalla EU-intyget om funktionsnedsättning i enlighet med sina nationella regler, förfaranden och praxis. Utan att det påverkar förordning (EU) 2016/679 ska medlemsstaterna säkerställa säkerheten, integriteten, äktheten och konfidentialiteten med avseende på de uppgifter som samlas in och lagras vid tillämpningen av detta direktiv. De behöriga myndigheter som ansvarar för att utfärda EU-intyget om funktionsnedsättning ska anses vara personuppgiftsansvariga enligt artikel 4.7 i förordning (EU) 2016/679 och ansvara för behandlingen av personuppgifter. Samarbete med externa tjänsteleverantörer ska inte utesluta ansvar för en medlemsstat enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning i samband med överträdelse av skyldigheter avseende personuppgifter.

4. EU-intyget om funktionsnedsättning ska utfärdas eller förnyas av bosättningsmedlemsstaten direkt eller efter ansökan från personen med funktionsnedsättning. Det ska utfärdas och förnyas inom samma period som fastställs i tillämplig nationell lagstiftning för utfärdande av intyg om funktionsnedsättning eller någon annan formell handling om erkännande av funktionsnedsättningsstatus för en person med funktionsnedsättning.

5. EU-intyget om funktionsnedsättning ska utfärdas som ett fysiskt kort och kompletteras i ett digitalt format efter antagandet av de delegerade akter som avses i punkt 7. Personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att välja att använda antingen det fysiska kortet eller den digitala versionen, eller bådadera.

6. Giltighetstiden för det EU-intyg om funktionsnedsättning som utfärdas av en medlemsstat ska vara minst lika långvarig som intyget om funktionsnedsättning eller någon annan formell handling med längst varaktighet som bekräftar funktionsnedsättningen och som utfärdats till den berörda personen av den behöriga myndigheten i medlemsstaten.

7. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 11 för att komplettera detta direktiv i syfte att fastställa det digitala formatet för EU-intyget om funktionsnedsättning och säkerställa interoperabilitet, och för att ändra bilaga I i syfte att ändra det standardiserade formatets gemensamma egenskaper, anpassa formatet till den tekniska utvecklingen, införa digitala funktioner för att förhindra

förfalskning och bedrägeri, ta itu med missbruk eller felaktig användning och säkerställa interoperabilitet.

Artikel 7

EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning – format, ömsesidigt erkännande, utfärdande och giltighet

1. Varje medlemsstat ska införa EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning i det gemensamma standardiserade format som anges i bilaga II. Medlemsstaterna ska införa digitala funktioner i fysiska kort på elektronisk väg för att hantera förebyggande av bedrägerier som en del av EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning, så snart kraven avseende de digitala funktioner som avses i bilaga II har fastställts av kommissionen i de tekniska specifikationer som avses i artikel 8. Det digitala lagringsmediet får inte innehålla fler personuppgifter än de uppgifter som anges för EU-intyget om funktionsnedsättning i bilaga II.
2. EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning som utfärdas av medlemsstaterna ska erkännas ömsesidigt i alla medlemsstater.
3. De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna ska utfärda, förnya eller återkalla EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning i enlighet med sina nationella regler, förfaranden och praxis. Utan att det påverkar förordning (EU) 2016/679 ska medlemsstaterna säkerställa säkerheten, äktheten och konfidentialiteten med avseende på de uppgifter som samlas in och lagras vid tillämpningen av detta direktiv. De behöriga myndigheter som ansvarar för att utfärda EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning ska anses vara personuppgiftsansvariga enligt artikel 4.7 i förordning (EU) 2016/679 och ansvara för behandlingen av personuppgifter. Samarbete med externa tjänsteleverantörer ska inte utesluta ansvar för en medlemsstat enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning i samband med överträdelse av skyldigheter avseende personuppgifter.
4. EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning ska utfärdas eller förnyas av bosättningsmedlemsstaten på ansökan av personen med funktionsnedsättning. Det ska utfärdas eller förnyas inom en rimlig period som inte får överstiga 60 dagar från dagen för ansökan.
5. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning ersätter alla befintliga giltiga parkeringstillstånd som utfärdats i enlighet med rådets rekommendation om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning[22] på nationell, regional eller lokal nivå senast den dd/mm/åå [*den dag då detta direktiv börjar tillämpas*].
6. EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning ska utfärdas eller förnyas som ett fysiskt kort och ska kompletteras i ett digitalt format efter antagandet av de delegerade akter som avses i punkt 7. Personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att välja att använda antingen det fysiska kortet eller den digitala versionen, eller bådadera.

[22] Rådets rekommendation av den 4 juni 1998 (98/376/EG) (EUT L 167/25, 12.6.1998), anpassad genom rådets rekommendation av den 3 mars 2008, med anledning av Republiken Bulgariens, Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Rumäniens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till Europeiska unionen (EUT L 63/43, 7.3.2008).

7. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 11 för att komplettera direktivet i syfte att fastställa det digitala formatet för EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning och säkerställa interoperabilitet, bland annat genom utveckling och användning av digitala verktyg, och för att ändra bilaga II i syfte att ändra det standardiserade formatets gemensamma egenskaper, anpassa formatet till den tekniska utvecklingen, förhindra förfalskning och bedrägeri, hantera missbruk eller felaktig användning och säkerställa interoperabilitet, inbegripet genom utveckling och införande av digitala verktyg.

KAPITEL III

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Artikel 8

Gemensamma tekniska specifikationer

1. Kommissionen ska anta genomförandeakter om fastställande av gemensamma tekniska specifikationer för att ytterligare specificera formaten för EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning, deras respektive säkerhetsfunktioner och de senaste digitala funktionerna, inbegripet deras specifika format och de uppgifter som ingår, inbegripet lämpliga säkerhetsåtgärder för personuppgifterna, samt interoperabilitetsfrågor, såsom gemensamma EU-applikationer för att läsa uppgifterna i digitala funktioner på fysiska kort med hjälp av elektroniska medel för att hantera förebyggande av bedrägerier, samt för att fastställa de tekniska specifikationerna för det digitala kortets lagringsmedium, för frågor som kontroll av kortens giltighet och antal, för kontroll av deras äkthet, för att förhindra förfalskning och bedrägeri, för läsning av kort mellan medlemsstaterna, för deras användning i EU:s e-identitetsplånbok samt för att säkerställa att alla kortdata är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

2. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 12.2.

Artikel 9

Övervakning, efterlevnad, informationens tillgänglighet och kunskapshöjande åtgärder

1. Medlemsstaterna ska göra villkor och regler, praxis och förfaranden för att utfärda, förnya eller återkalla ett EU-intyg om funktionsnedsättning och ett EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning allmänt tillgängliga i tillgängligt format, inbegripet i digitala format, och på begäran i sådana stödjande format som fungerar för personer med funktionsnedsättning.

2. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att öka medvetenheten bland allmänheten och informera personer med funktionsnedsättning, även på lättillgängliga sätt, om förekomsten av och villkoren för att erhålla, använda eller förnya EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning.

3. Medlemsstaterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att undvika risker för förfalskning eller bedrägeri och ska aktivt bekämpa bedräglig användning och

förfalskning av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning.

4. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att innehavare av ett EU-intyg om funktionsnedsättning eller ett EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning återlämnar sina kort till den behöriga myndigheten när villkoren för utfärdandet inte längre är uppfyllda.

5. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de behöriga myndigheterna i den medlemsstat som utfärdade EU-intyget om funktionsnedsättning eller EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning informeras om fall av missbruk eller felaktig användning av kort som utfärdats av en annan medlemsstat på deras territorium. Den utfärdande medlemsstaten ska säkerställa lämplig uppföljning i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis.

6. Medlemsstaterna ska utföra kontroller av efterlevnaden av de skyldigheter som följer av EU-intyget om funktionsnedsättning eller EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning och motsvarande rättigheter för personer med funktionsnedsättning som innehar dessa kort och personer som medföljer eller hjälper dem, inbegripet deras personliga assistenter.

7. Den information som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel ska göras tillgänglig kostnadsfritt på ett tydligt, heltäckande, användarvänligt och lättillgängligt sätt, inbegripet på privata aktörers eller offentliga myndigheters officiella webbplats om sådan finns tillgänglig, eller på andra lämpliga sätt, i enlighet med de relevanta tillgänglighetskraven för tjänster som fastställs i bilaga I till direktiv (EU) 2019/882.

Artikel 10

Behöriga myndigheter

Senast den dd/mm/åå [*inom sex månader efter detta direktivs ikraftträdande*] ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om de behöriga myndigheter som utsetts att utfärda, förnya och återkalla EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning.

KAPITEL IV

DELEGERADE BEFOGENHETER OCH GENOMFÖRANDEBEFOGENHETER

Artikel 11

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 6.7 och 7.7 ska ges till kommissionen tills vidare från och med [*den dag då detta direktiv träder i kraft*].

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 6.7 och 7.7 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning,

eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 6.7 och 7.7 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 12

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

KAPITEL V

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 13

Efterlevnad och tillsyn

1. Medlemsstaterna ska se till att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av detta direktiv.

2. De medel som avses i punkt 1 ska omfatta följande:

   (a) Bestämmelser enligt vilka personer med funktionsnedsättning får vidta åtgärder enligt nationell rätt inför domstol eller behöriga administrativa organ vid kränkningar av deras rättigheter enligt detta direktiv och i nationella bestämmelser som genomför detta direktiv.

   (b) Bestämmelser varigenom offentliga organ eller privata sammanslutningar, organisationer eller andra rättsliga enheter, som har ett legitimt intresse av att säkerställa att bestämmelserna i detta direktiv följs, får vidta åtgärder i enlighet med nationell lagstiftning och nationella förfaranden inför domstolar eller de behöriga förvaltningsmyndigheterna till stöd för en person med funktionsnedsättning och på den personens vägnar, med hans eller hennes tillstånd, i alla de rättsliga eller administrativa förfaranden som föreskrivs för att säkerställa att skyldigheterna i detta direktiv efterlevs.

Artikel 14

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner tillämpliga på överträdelser av nationella bestämmelser som antagits enligt detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas.

2. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande och åtföljas av effektiva korrigerande åtgärder.

3. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den dd/mm/åå [*datum för införlivande*] och utan dröjsmål eventuella senare ändringar av dem.

Artikel 15

Tillgång till information

1. Medlemsstaterna ska se till att privata aktörer eller offentliga myndigheter offentliggör information om särskilda villkor eller positiv särbehandling enligt artikel 5 i tillgängliga format.

2. Medlemsstaterna ska uppmuntra privata aktörer eller offentliga myndigheter att frivilligt föreskriva särskilda villkor eller positiv särbehandling för personer med funktionsnedsättning.

3. Den information som avses i punkt 1 i denna artikel ska göras tillgänglig kostnadsfritt på ett tydligt, heltäckande, användarvänligt och lättillgängligt sätt, inbegripet på privata aktörers eller offentliga myndigheters officiella webbplats om sådan finns tillgänglig, eller på andra lämpliga sätt, i enlighet med de relevanta tillgänglighetskraven för tjänster som fastställs i bilaga I till direktiv (EU) 2019/882.

Artikel 16

Rapportering och översyn

1. Senast dd/mm/åå [*tre år efter den dag då detta direktiv börjar tillämpas*] och därefter vart femte år, ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om tillämpningen av detta direktiv.

2. Rapporten ska bland annat, mot bakgrund av den sociala och ekonomiska utvecklingen, behandla användningen av EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning för att behovet att revidera detta direktiv ska kunna bedömas.

3. Medlemsstaterna ska på kommissionens begäran och i god tid till kommissionen lämna all information som behövs för att kommissionen ska kunna utarbeta en sådan rapport.

4. Kommissionens rapport ska ta hänsyn till synpunkter från personer med funktionsnedsättning, ekonomiska intressenter och berörda icke-statliga organisationer, inbegripet organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

Artikel 17

Föråldring av rådets rekommendation 98/376/EG

Rådets rekommendation 98/376/EG ska ses som föråldrad med verkan från och med den dd/mm/åå [*den dag då detta direktiv börjar tillämpas*] och ska upphöra att gälla från och med den dagen.

Artikel 18

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den dd/mm/åå [*18 månader efter ikraftträdandet av detta direktiv*] anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

2. De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den dd/mm/åå [*30 månader efter detta direktivs ikraftträdande*].

3. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 19

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 20

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
Ordförande	*Ordförande*

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

Innehåll

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET 3

1.1. Förslagets eller initiativets titel 3

1.2. Berörda politikområden 3

1.3. Förslaget eller initiativet avser: 3

1.4. Mål 3

1.4.1. Allmänt/allmänna mål 3

1.4.2. Specifikt/specifika mål 3

1.4.3. Verkan eller resultat som förväntas 4

1.4.4. Prestationsindikatorer 4

1.5. Grunder för förslaget eller initiativet 4

1.5.1. Krav som ska uppfyllas på kort eller lång sikt, inbegripet en detaljerad tidsplan för genomförandet av initiativet 4

1.5.2. Mervärdet av en åtgärd på unionsnivå (som kan följa av flera faktorer, t.ex. samordningsfördelar, rättssäkerhet, ökad effektivitet eller komplementaritet). Med ”mervärdet av en åtgärd på unionsnivå” i denna punkt avses det värde en åtgärd från unionens sida tillför utöver det värde som annars skulle ha skapats av enbart medlemsstaterna……4

1.5.3. Erfarenheter från tidigare liknande åtgärder 5

1.5.4. Förenlighet med den fleråriga budgetramen och eventuella synergieffekter med andra relevanta instrument 6

1.5.5. Bedömning av de olika finansieringsalternativ som finns att tillgå, inbegripet möjligheter till omfördelning…… 6

1.6. Förslagets eller initiativets beräknade varaktighet och beräknade inverkan på budgeten…….. 7

1.7. Planerad(e) genomförandemetod(er) 7

2. FÖRVALTNING 8

2.1. Regler om uppföljning och rapportering 8

2.2. Förvaltnings- och kontrollsystem 8

2.2.1. Motivering av den genomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås 8

2.2.2. Uppgifter om identifierade risker och om det eller de interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna 8

2.2.3. Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet (dvs. förhållandet mellan kostnaden för kontrollerna och värdet av de medel som förvaltas) och en bedömning av den förväntade risken för fel (vid betalning och vid avslutande) 8

2.3. Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter 8

3. FÖRSLAGETS ELLER INITIATIVETS BERÄKNADE INVERKAN PÅ BUDGETEN 9
3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och utgiftsposter i den årliga budgeten..9
3.2. Förslagets beräknade inverkan på anslagen 10
3.2.1. Sammanfattning av beräknad inverkan på driftsanslagen..... 10
3.2.2. Beräknad output som finansieras med driftsanslag..... 13
3.2.3. Sammanfattning av beräknad inverkan på de administrativa anslagen 14
3.2.4. Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen..... 1
3.2.5. Bidrag från tredje part 1
3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna 2

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

1.1. Förslagets eller initiativets titel

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om inrättande av ett EU-intyg om funktionsnedsättning och ett EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning

1.2. Berörda politikområden

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Tillgång till tjänster, persontransporttjänster, verksamheter och faciliteter för personer med funktionsnedsättning

Fri rörlighet för personer med funktionsnedsättning

1.3. Förslaget eller initiativet avser

☐ **en ny åtgärd**

☐ **en ny åtgärd som bygger på ett pilotprojekt eller en förberedande åtgärd**[59]

☐ **en förlängning av en befintlig åtgärd**

☒ **en sammanslagning eller omdirigering av en eller flera åtgärder mot en annan/en ny åtgärd**

1.4. Mål

1.4.1. Allmänt/allmänna mål:

Förslagets allmänna mål är att underlätta den fria rörligheten för innehavare av ett EU-intyg om funktionsnedsättning och/eller ett EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning när de besöker eller reser till en annan medlemsstat genom ömsesidigt erkännande av deras funktionsnedsättning och att bevilja tillgång till tjänster, verksamheter och faciliteter eller parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning i EU på samma villkor som för personer med funktionsnedsättning som är bosatta i den medlemsstaten.

1.4.2. Specifikt/specifika mål:

Specifikt mål 1: Förslaget syftar till att ge innehavare av EU-intyget om funktionsnedsättning tillgång, på lika villkor i den medlemsstat de besöker eller till vilken de reser, till särskilda förmånliga villkor eller positiv särbehandling i förhållande till tjänster, verksamheter och faciliteter som erbjuds personer med funktionsnedsättning.

Specifikt mål 2: Förslaget syftar till att ge innehavare av EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning tillgång, på lika villkor i den medlemsstat de

[59] I den mening som avses i artikel 58.2 a eller b i budgetförordningen.

besöker eller till vilken de reser, till alla parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som erbjuds eller är reserverade för personer med funktionsnedsättning.

1.4.3. Verkan eller resultat som förväntas

Beskriv den verkan som förslaget eller initiativet förväntas få på de mottagare eller den del av befolkningen som berörs.

Att fler personer med funktionsnedsättning ska åtnjuta särskilda villkor och/eller positiv särbehandling som erbjuds personer med funktionsnedsättning i förhållande till tjänster, verksamheter och faciliteter när de besöker eller reser till andra medlemsstater.

Att fler personer med funktionsnedsättning ska åtnjuta eventuella parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter som erbjuds eller är reserverade för personer med funktionsnedsättning när de besöker eller reser till andra medlemsstater.

Att fler personer med funktionsnedsättning ska resa till eller besöka andra medlemsstater

1.4.4. Prestationsindikatorer

Ange indikatorer för övervakning av framsteg och resultat.

Antal medlemsstater som hittills har införlivat direktivet

Antal EU-intyg om funktionsnedsättning som utfärdats av medlemsstaterna

Antal EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning som utfärdats av medlemsstaterna

1.5. Grunder för förslaget eller initiativet

1.5.1. Krav som ska uppfyllas på kort eller lång sikt, inbegripet en detaljerad tidsplan för genomförandet av initiativet

Det viktigaste kravet på kort sikt är att nå en överenskommelse om medlagstiftarnas lagstiftningsförslag under 2024. Förslaget innehåller en [18 månaders tidsfrist] för medlemsstaternas införlivande av den antagna rättsakten.

Förslaget förutsätter också antagandet av delegerade akter och genomförandeakter.

1.5.2. Mervärdet av en åtgärd på unionsnivå (som kan följa av flera faktorer, t.ex. samordningsfördelar, rättssäkerhet, ökad effektivitet eller komplementaritet). Med ”mervärdet av en åtgärd på unionsnivå” i denna punkt avses det värde en åtgärd från unionens sida tillför utöver det värde som annars skulle ha skapats av enbart medlemsstaterna.

Åtgärder på EU-nivå behövs och är motiverade för att underlätta den fria rörligheten för personer med funktionsnedsättning genom att de får tillgång till särskilda villkor och/eller positiv särbehandling i förhållande till tjänster, verksamheter och faciliteter samt parkeringsvillkor och parkeringsmöjligheter i alla medlemsstater på samma

villkor som invånarna i det land de besöker; därigenom förbättras även funktionssättet för den inre marknaden för tjänster, verksamheter och faciliteter på EU-nivå.

Det identifierade problemet har en gränsöverskridande dimension och kan inte lösas av medlemsstaterna på egen hand. Sedan EU-parkeringstillståndet infördes 1998 har medlemsstaterna inkluderat särskilda nationella tillägg till eller avvikelser från EU:s modell för parkeringstillståndet, vilket har lett till en mängd olika tillstånd i medlemsstaterna. Dessutom har medlemsstaterna upplevt problem med bedrägerier och förfalskning av tillstånden. Rådets rekommendation har inte heller uppdaterats för att återspegla den pågående utvecklingen inom teknik och digitalisering.

Pilotprojektet avseende EU-intyget om funktionsnedsättning fungerade väl i de åtta deltagande medlemsstaterna, men där saknades en bredare EU-omfattande dimension, vilket skapade stor osäkerhet och ojämlik behandling av personer med funktionsnedsättning som reste till och besökte olika medlemsstater. Eftersom pilotprojektets intyg och dess modell är frivilliga skulle sannolikt samma problem i fråga om avvikelser som var fallet med parkeringstillståndet uppstå med tiden.

Behovet av EU-åtgärder är direkt kopplat till resornas gränsöverskridande karaktär och relaterade utmaningar för personer med funktionsnedsättning som reser i EU; det är därför nödvändigt att säkerställa en lämplig samordnad strategi bland medlemsstaterna för att underlätta tillgången till förmånliga villkor avseende tjänster så att de tillhandahålls på lika villkor som för landets invånare. Om EU inte ingriper skulle de nuvarande skillnaderna i fråga om nationella intyg om funktionsnedsättning därför öka, och personer med funktionsnedsättning skulle fortsätta att behandlas olika i medlemsstaterna, samtidigt som den inneboende osäkerheten (inklusive rättsosäkerheten) skulle kvarstå, med negativa effekter på utövandet av dessa personers rätt till fri rörlighet.

Åtgärder på EU-nivå ger mervärde genom införandet av ett ömsesidigt erkänt instrument (EU-intyget om funktionsnedsättning) som underlättar den fria rörligheten för personer med funktionsnedsättning i EU och deras likabehandling i fråga om tillgången till tjänster, verksamhet och faciliteter jämfört med personer med funktionsnedsättning som är bosatta i den berörda medlemsstaten. Utvärderingen av pilotprojektet avseende EU-intyget om funktionsnedsättning visade att EU-åtgärderna i de åtta medlemsstater som deltog i projektet har möjliggjort ett ömsesidigt erkännande av funktionsnedsättningar som medlemsstaterna inte skulle ha uppnått på egen hand. Mot denna bakgrund bidrog Europeiska kommissionens ingripande till genomförandet av EU:s handikappstrategi 2010–2020.

1.5.3. Erfarenheter från tidigare liknande åtgärder

EU-intyget om funktionsnedsättning grundar sig på två redan befintliga instrument: EU-parkeringstillståndet och pilotprojektets EU-intyg om funktionsnedsättning. **EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning** skapades genom rådets rekommendation 98/376/EG och ändrades 2008. I rekommendationen föreskrivs en standardiserad modell för EU-parkeringstillståndet i syfte att säkerställa dess ömsesidiga erkännande i alla medlemsstater och därmed underlätta den fria rörligheten för personer med funktionsnedsättning när de reser med bil. Trots att EU-parkeringstillståndet har spelat en positiv roll har användarna problem med att använda det. Mellan 2018 och 2022 lämnades omkring 260 förfrågningar om EU-parkeringstillståndet in på Solvit-plattformen. Klagomålen rörde framför allt osäkerheter kring vilka rättigheter tillståndet ger personer med funktionsnedsättning

när de reser till andra medlemsstater (omkring 30 % av fallen), det ömsesidiga erkännandet av nationella parkeringstillstånd som utfärdats enligt EU-modellen (omkring 25 % av fallen) samt motivering för böter som erhållits trots att EU-parkeringstillståndet uppvisats (omkring 12 % av fallen).

Pilotprojektet avseende **EU-intyget om funktionsnedsättning**, som testades efter 2013 års rapport om EU-medborgarskapet, genomfördes i åtta medlemsstater (Belgien, Cypern, Estland, Finland, Italien, Malta, Rumänien och Slovenien) under 2016–2018, och intyget fortsatte att gälla även efter projektets slut. Genom pilotprojektet infördes ett gemensamt format för ett intyg för frivilligt ömsesidigt erkännande av funktionsnedsättningar i de deltagande medlemsstaterna, enligt deras respektive nationella behörighetskriterier eller regler, för tillgång till förmåner och tjänster på områdena kultur, fritid, idrott och – i vissa länder – transport. Om inga åtgärder vidtas kommer erkännandet av deras nationella intyg om funktionsnedsättning att förbli frivilliga och begränsade när det gäller förmånliga villkor vid tillgång till tjänster, verksamheter och faciliteter.

1.5.4. Förenlighet med den fleråriga budgetramen och eventuella synergieffekter med andra relevanta instrument

Förslaget är förenligt med den europeiska pelaren för sociala rättigheter, strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det är förenligt med den fleråriga budgetramen 2021–2027.

1.5.5. Bedömning av de olika finansieringsalternativ som finns att tillgå, inbegripet möjligheter till omfördelning

Genomförandet av detta lagstiftningsförslag kräver att det anordnas möten med medlemsstaterna om dess införlivande samt möten med medlemsstaterna om antagandet av delegerade akter och genomförandeakter. De nödvändiga utgifterna för anordnandet av mötena, dvs. resekostnader för delegater, täcks av EaSI-delen inom Europeiska socialfonden+ (direkt förvaltning).

1.6. Förslagets eller initiativets beräknade varaktighet och beräknade inverkan på budgeten

☐ **Begränsad varaktighet**

– ☐ verkan från och med [den DD/MM]ÅÅÅÅ till och med [den DD/MM]ÅÅÅÅ

– ☐ inverkan på budgeten från och med YYYY till och med YYYY för åtaganden och från och med YYYY till och med YYYY för betalningar.

X **obegränsad varaktighet**

– Efter en inledande period 2023–2027

– beräknas genomförandetakten nå en stabil nivå.

1.7. Planerad(e) genomförandemetod(er)[60]

X **Direkt förvaltning** som sköts av kommissionen

– X av dess avdelningar, vilket också inbegriper personalen vid unionens delegationer

– ☐ via genomförandeorgan

☐ **Delad förvaltning** med medlemsstaterna

☐ **Indirekt förvaltning** genom att uppgifter som ingår i budgetgenomförandet anförtros

– ☐ tredjeländer eller organ som de har utsett

– ☐ internationella organisationer och organ kopplade till dem (ange vilka)

– ☐ EIB och Europeiska investeringsfonden

– ☐ organ som avses i artiklarna 70 och 71 i budgetförordningen

– ☐ offentligrättsliga organ

– ☐ privaträttsliga organ som har anförtrotts offentliga förvaltningsuppgifter i den utsträckning som de har försetts med tillräckliga ekonomiska garantier

– ☐ organ som omfattas av privaträtten i en medlemsstat, som anförtrotts genomförandeuppgifter inom ramen för ett offentlig-privat partnerskap och som har försetts med tillräckliga ekonomiska garantier

– ☐ organ eller personer som anförtrotts genomförandet av särskilda åtgärder inom Gusp enligt avdelning V i fördraget om Europeiska unionen och som fastställs i den grundläggande akten.

– *Vid fler än en metod, ange kompletterande uppgifter under ”Anmärkningar”.*

Anmärkningar

Förslagets budgetkonsekvenser är begränsade och kan helt täckas av de resurser som redan finns tillgängliga i den fleråriga budgetramen 2021–2027, både vad gäller personal och krediter, eftersom det finns möjlighet att omfördela resurserna.

Efter 2027 förväntas även en mycket begränsad effekt, som skulle beaktas vid utarbetandet av den fleråriga budgetramen efter 2027.

[60] Närmare uppgifter om metoder för budgetgenomförandet och hänvisningar till budgetförordningen finns på webbplatsen BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx

2. FÖRVALTNING

2.1. Regler om uppföljning och rapportering

Ange intervall och andra villkor för sådana åtgärder:

Senast [*tre år efter den dag då direktivet börjar tillämpas*], och därefter var femte år, kommer kommissionen att överlämna en rapport till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om tillämpningen av direktivet.

2.2. Förvaltnings- och kontrollsystem

2.2.1. Motivering av den genomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås

Direkt förvaltning enligt artikel 62.1 a i budgetförordningen är den genomförandemetod som föredras eftersom åtgärderna kommer att genomföras av Europeiska kommissionen, särskilt GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering, som kommer att säkerställa samordningen med medlemsstaterna och de olika berörda parterna.

2.2.2. Uppgifter om identifierade risker och om det eller de interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna

Kontrollerna är en del av det interna kontrollsystemet inom GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering. Denna nya verksamhet kommer att omfattas av samma strategi för att identifiera och minska risker.

2.2.3. Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet (dvs. förhållandet mellan kostnaden för kontrollerna och värdet av de medel som förvaltas) och en bedömning av den förväntade risken för fel (vid betalning och vid avslutande)

Kontrollerna är en del av det interna kontrollsystemet inom GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering. Denna nya verksamhet kommer att ge upphov till obetydliga ytterligare kostnader för kontroll på GD-nivå.

2.3. Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter

Beskriv förebyggande åtgärder (befintliga eller planerade), t.ex. från strategi för bedrägeribekämpning.

Kommissionen ska säkerställa att unionens ekonomiska intressen skyddas i samband med genomförandet av åtgärder som finansieras genom att vidta förebyggande åtgärder mot bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet, genom effektiva kontroller och genom att belopp som otillbörligt betalats ut återkrävs samt, om oriktigheter upptäcks, genom effektiva, proportionella och avskräckande påföljder. Kommissionen har befogenhet att utföra kontroller och undersökningar på plats i enlighet med detta beslut och i enlighet med rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter. Vid behov får utredningar även utföras av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF).

3. FÖRSLAGETS ELLER INITIATIVETS BERÄKNADE INVERKAN PÅ BUDGETEN

3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och utgiftsposter i den årliga budgeten

- Befintliga budgetposter

Redovisa enligt de berörda rubrikerna i den fleråriga budgetramen i nummerföljd

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetpost	Typ av utgifter	Bidrag			
	Nummer 2b	Diff./Icke-diff.[61]	från Efta-länder[62]	från kandidatländer och potentiella kandidater [63]	från andra tredjeländer	övriga inkomster avsatta för särskilda ändamål
	07 02 04 00 – EaSI-delen inom ESF+	Diff.	JA/	JA	JA	NEJ

61 Diff. = differentierade anslag/Icke-diff. = icke-differentierade anslag.

62 Efta: Europeiska frihandelssammanslutningen.

63 Kandidatländer och i förekommande fall potentiella kandidatländer i västra Balkan.

3.2. Förslagets beräknade inverkan på anslagen

3.2.1. Sammanfattning av beräknad inverkan på driftsanslagen

– ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att driftsanslag tas i anspråk

– X Förslaget/initiativet kräver att driftsanslag tas i anspråk enligt följande:

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Nummer	2b

GD: EMPL			År **2023**	År **2024**	År **2025**	År **2026**	År **2027**				**TOTALT**
• Driftsanslag											
Budgetpost[64] 07 02 04 00	Åtaganden	(1a)			0,560	0,060					**0,620**
	Betalningar	(2a)			0,060	0,310	0,250				**0,620**
Budgetpost	Åtaganden	(1b)									
	Betalningar	(2b)									
Anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för vissa operativa program[65]											
TOTALA anslag för GD EMPL	Åtaganden	=1a+1b +3			0,560	0,060					**0,620**
	Betalningar	=2a+2b +3			0,060	0,310	0,250				**0,620**

64 Enligt den officiella kontoplanen.

65 Detta avser tekniskt eller administrativt stöd för genomförandet av vissa av Europeiska unionens program och åtgärder (tidigare s.k. BA-poster) samt indirekta och direkta forskningsåtgärder.

• TOTALA driftsanslag	Åtaganden	(4)									
	Betalningar	(5)									
• TOTALA anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för särskilda program		(6)									
TOTALA anslag inom ramen för RUBRIK 2b i den fleråriga budgetramen	Åtaganden	=4+6			0,560	0,060					**0,620**
	Betalningar	=5+6			0,060	0,310	0,250				**0,620**

Upprepa avsnittet ovan om flera driftsposter påverkas av förslaget eller initiativet:

• TOTALA driftsanslag (alla driftsposter)	Åtaganden	(4)									
	Betalningar	(5)									
TOTALA anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för särskilda program (alla driftsposter)		(6)									
TOTALA anslag inom ramen för RUBRIKERNA 1–6 i den fleråriga budgetramen (referensbelopp)	Åtaganden	=4+6			0,560	0,060					**0,620**
	Betalningar	=5+6			0,060	0,310	0,250				**0,620**

Rubrik i den fleråriga budgetramen	**7**	”Administrativa utgifter”

Detta avsnitt ska fyllas i med hjälp av det datablad för budgetuppgifter av administrativ natur som först ska föras in i bilagan till finansieringsöversikt för rättsakt (bilaga 5 till kommissionens beslut om interna bestämmelser för genomförandet av kommissionens avsnitt av Europeiska unionens allmänna budget), vilken ska laddas upp i DECIDE som underlag för samråden mellan kommissionens avdelningar.

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		År **2023**	År **2024**	**2025**	**2026**	**2027**			**TOTALT**
GD: EMPL									
• Personalresurser		0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
• Övriga administrativa utgifter									
TOTALT GD EMPL	Anslag	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

TOTALA anslag inom ramen för RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	(summa åtaganden = summa betalningar)	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		År **2023**	År **2024**	År **2025**	År **2026**	År **2027**				**TOTALT**
TOTALA anslag inom ramen för RUBRIKERNA 1–7 i den fleråriga budgetramen	Åtaganden	0,342	0,342	0,902	0,402	0,342				**2,330**
	Betalningar	0,342	0,342	0,402	0,652	0,592				**2,330**

3.2.2. Beräknad output som finansieras med driftsanslag

Åtaganden i miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Ange mål och output			År **2023**		År **2024**		År **2025**		År **2026**		År **2027**						**TOTALT**	
			OUTPUT															
⇩	Typ[66]	Genomsnittliga kostnader	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Totalt antal	Total kostnad
SPECIFIKA MÅL nr 1 och 2[67]																				
- Output	Möten med medlemsstaterna						4	0,060	4	0,060									8	0,120
- Output	Kontroll av nationella införlivandeåtgärder								1	0,250	1	0,250							2	0,500
Delsumma för specifikt mål nr 1																				
TOTALT							4	0,060	5	0,310	1	0,250							10	0,620

66 Output som ska anges är de produkter eller tjänster som levererats (t.ex. antal studentutbyten som har finansierats eller antal kilometer väg som har byggts).

67 Den planerade verksamheten kommer att stödja uppnåendet av båda de specifika målen.

3.2.3. Sammanfattning av beräknad inverkan på de administrativa anslagen

– ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att anslag av administrativ natur tas i anspråk

– X Förslaget/initiativet kräver att anslag av administrativ natur tas i anspråk enligt följande:

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	2023	2024	2025	2026	2027			**TOTALT**
RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen								
Personalresurser	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
Övriga administrativa utgifter								
Delsumma för RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
Utanför RUBRIK 7[68] i den fleråriga budgetramen								
Personalresurser								
Andra utgifter av administrativ natur								
Delsumma utanför RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt			Ej tillämpligt
TOTALT	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

Personalbehov och andra utgifter av administrativ natur ska täckas genom anslag inom generaldirektoratet vilka redan har avdelats för förvaltningen av åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av anslag inom generaldirektoratet, samt vid behov ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

68 Detta avser tekniskt eller administrativt stöd för genomförandet av vissa av Europeiska unionens program och åtgärder (tidigare s.k. BA-poster) samt indirekta och direkta forskningsåtgärder.

3.2.3.1. Beräknat personalbehov

– ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att personalresurser tas i anspråk

– X Förslaget/initiativet kräver att personalresurser tas i anspråk enligt följande:

Beräkningarna ska anges i heltidsekvivalenter

		2023	2024	2025	2026	2027		
• Tjänster som tas upp i tjänsteförteckningen (tjänstemän och tillfälligt anställda)								
20 01 02 01 (Kommissionens huvudkontor och representationskontor)		2	2	2	2	2		
20 01 02 03 (Delegationer)								
01 01 01 01 (Indirekta forskningsåtgärder)								
01 01 01 11 (Direkta forskningsåtgärder)								
Andra budgetposter (ange vilka)								
• Extern personal (i heltidsekvivalenter)[69]								
20 02 01 (Kontraktsanställda, nationella experter och vikarier finansierade genom ramanslaget)								
20 02 03 (Kontraktsanställda, lokalanställda, nationella experter, vikarier och unga experter som tjänstgör vid delegationerna)								
XX 01 xx **yy zz** [70]	- vid huvudkontoret							
	- vid delegationer							
01 01 01 02 (Kontraktsanställda, nationella experter och vikarier som arbetar med indirekta forskningsåtgärder)								
01 01 01 12 (Kontraktsanställda, vikarier och nationella experter som arbetar med direkta forskningsåtgärder)								
Andra budgetposter (ange vilka)								
TOTALT		**2**	**2**	**2**	**2**	**2**		

XX motsvarar det politikområde eller den avdelning i budgeten som avses.

Personalbehoven ska täckas med personal inom generaldirektoratet vilka redan har avdelats för förvaltningen av åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, samt vid behov ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

Beskrivning av arbetsuppgifter:

Tjänstemän och tillfälligt anställda	Två AD kommer att stödja förhandlingarna under antagandeprocessen, anordna mötena med medlemsstaterna och vid behov utarbeta genomförandeakter och delegerade lagstiftningsakter.
Extern personal	

69 [Denna fotnot förklarar vissa initialförkortningar som inte används i den svenska versionen].

70 Särskilt tak för finansiering av extern personal genom driftsanslag (tidigare s.k. BA-poster).

3.2.4. Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen

Förslaget/initiativet

– X kan finansieras fullständigt genom omfördelningar inom den berörda rubriken i den fleråriga budgetramen.

De nödvändiga anslagen kan planeras inom ramen för ESF+-delen inom ramen för delad förvaltning för 2025–2027.

– ☐ kräver användning av den outnyttjade marginalen under den relevanta rubriken i den fleråriga budgetramen och/eller användning av särskilda instrument enligt definitionen i förordningen om den fleråriga budgetramen.

Beskriv vad som krävs, ange berörda rubriker och budgetposter, motsvarande belopp och de instrument som är föreslagna för användning.

– ☐ kräver en översyn av den fleråriga budgetramen.

Beskriv vad som krävs, ange berörda rubriker och budgetposter samt motsvarande belopp.

3.2.5. Bidrag från tredje part

Förslaget/initiativet

– ☐ innehåller inga bestämmelser om samfinansiering från tredje parter

– X innehåller bestämmelser om samfinansiering från tredje parter enligt följande uppskattning:

Anslag i miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	2025	2026	2027					Totalt
EES-länder	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
TOTALA anslag som tillförs genom samfinansiering	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.

3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna

– X Förslaget/initiativet påverkar inte budgetens inkomstsida.

– ☐ Förslaget/initiativet påverkar inkomsterna på följande sätt:

  – ☐ Påverkan på egna medel

  – ☐ Påverkan på andra inkomster

  – inkomsterna är avsatta för särskilda utgiftsposter ☐

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Inkomstposter i den årliga budgeten:	Belopp som förts in för det innevarande budgetåret	Förslagets/initiativets inverkan på inkomsterna[71]						
		År **n**	År **n+1**	År **n+2**	År **n+3**	För in så många år som behövs för att redovisa under hur lång tid resursanvändningen påverkas (jfr punkt 1.6)		
Artikel …….								

För inkomster avsatta för särskilda ändamål, ange vilka utgiftsposter i budgeten som berörs.

Övriga anmärkningar (t.ex. den metod/formel som har använts för att beräkna inverkan på inkomsterna eller andra relevanta uppgifter).

[71] Vad gäller traditionella egna medel (tullar, sockeravgifter) ska nettobeloppen anges, dvs. bruttobeloppen minus 20 % avdrag för uppbördskostnader.